

Brüssel, 24. november 2023
(OR. en)

15657/23

LIMITE

COPEN 399
JAI 1516
CODEC 2194

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0093(COD)

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	15641/23 + COR 1, WK 15683/23 + REV 1
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kriminaalmenetluste üleandmise kohta – Üldine lähenemisviis

Sissejuhatus

Komisjon esitas 5. aprillil 2023 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku kriminaalmenetluste üleandmise kohta (8231/23). Ettepaneku eesmärk on näha ette õigusnormid kriminaalmenetluste üleandmise kohta Euroopa Liidu liikmesriikide vahel, et parandada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal tõhusat ja korrapärast õigusemõistmist.

Ettepaneku eesmärgid on järgmised: 1) parandada tõhusat ja korrapärast õigusemõistmist ELis, 2) parandada põhiõiguste austamist kriminaalmenetluste üleandmise käigus, 3) suurendada kriminaalmenetluste üleandmise tõhusust ja õiguskindlust, 4) võimaldada kriminaalmenetlusi liikmesriikide vahel üle anda olukordades, kus see on õigusemõistmise huvides, kuid ei ole praegu võimalik, ning 5) vähendada karistamatust.

Lühidalt taustast

Piiriülese kuritegevuse leviku tõttu on liidu kriminaalõiguses üha sagedamini tulnud lahendada olukordi, kus mitmel liikmesriigil on õigus esitada süüdistus samas kriminaalasjas. See kehtib eriti selliste kuritegude puhul, mille on toime pannud organiseeritud kuritegelikud rühmitused. Samade asjade eest süüdistuste mitmekordne esitamine tekitab probleeme nende koordineerimisel ja tulemuslikkuse tagamisel, see võib kahjustada ka üksikisikute õigusi ja huve ning põhjustada tegevuse dubleerimise. Samuti on oht, et rikutakse topeltkaristamise keelu põhimõtet.

Kuigi kriminaalmenetluse üleandmine võib olla vajalik mitmesugustes olukordades, ei ole seda koostöövormi ELi tasandil praegu reguleeritud. Liikmesriigid tuginevad mitmesugustele õigusaktidele, sealhulgas kriminaalasjades vastastikuse abistamise 1959. aasta Euroopa konventsioonile.

2009. aastal esitas eesistujariik Rootsi 16 liikmesriigi nimel algatuse võtta vastu nõukogu raamotsus kriminaalmenetluste üleandmise kohta, kuid läbirääkimised lõpetati pärast Lissaboni lepingu jõustumist. Eesistujariik Rumeenia esitas oma aruandes „Kriminaalasjades tehtud kohtuotsuste vastastikune tunnustamine – edasised sammu“ (9728/19) soovitusel uurida edasi, kas on vaja seadusandlikku ettepanekut kriminaalmenetluste üleandmise kohta. Nõukogu kutsus Saksamaa eesistumise ajal 2020. aasta detsembris vastu võetud järeldustes Euroopa vahistamismääruse kohta (13684/20, punkt 38) komisjoni üles arutama sellise õigusakti teostatavust. Pärast selle küsimuse uurimist esitas komisjon praegu käsitletava ettepaneku.

Töö kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö töörühmas

Kohe pärast ettepaneku esitamist alustas kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö töörühm (COPENi töörühm) teksti läbivaatamist. Toimus palju koosolekuid rohkem kui 15 tööpäeva jooksul. Arutelud toimusid algselt Rootsi eesistumise ajal ja seejärel Hispaania eesistumise ajal ning nende põhjal koostati lõpuks lisas esitatud tekst.

Kõige keerulisem küsimus, millega arutelude käigus tuli tegeleda, oli õiguskaitsevahendeid käsitlev artikkel 15c. Küsimus, millele tuli leida vastus, oli see, kas ja millises ulatuses tuleks kahtlustatavatele, süüdistatavatele ja kuriteoohvritele tagada õiguskaitsevahendid selleks, et vaidlustada ülevõtva asutuse otsus, millega kiidetakse heaks kriminaalmenetluse üleandmise taotlus. Seda arutati põhiõiguste harta artikli 47 alusel.

Lõpuks valiti lahendus, mille kohaselt kahtlustatavatel, süüdistatavatel ja kuriteoohvritel on õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ülevõtvas riigis vastavalt selle riigi siseriiklikule õigusele. Selgitati, et kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise otsus tuleks vaadata läbi kooskõlas siseriikliku õigusega artikli 13 lõigetes 1 ja 2 sätestatud kriteeriumide alusel, mis käsitlevad kohustuslikke ja vabatahtlikke keeldumispõhjuseid. Kaalutusõiguse kasutamise korral peaks läbivaatamine piirduma selle hindamisega, kas ülevõttev asutus on ilmselgelt ületanud oma kaalutusõiguse piire¹.

Üldine lähenemisviis

Eesistujariik leiab, et tekst on valmis üldiseks lähenemisviisiks, mis on aluseks Euroopa Parlamendiga peetavatele kolmepoolsetele läbirääkimistele.

Seetõttu palutakse alaliste esindajate komiteel:

1. kinnitada käesoleva märkuse lisa esitatud teksti suhtes saavutatud kokkulepe ning
2. soovitada nõukogul leppida selle teksti suhtes kokku üldises lähenemisviisis, et eesistujariik saaks pidada institutsioonidevahelisi läbirääkimisi.

¹ Sõnastatud Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktika põhjal, vt näiteks Euroopa Kohtu (suurkoda) 30. aprilli 2019. aasta otsus kohtuasjas C-611/17, Itaalia vs. nõukogu, punkt 27.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

kriminaalmenetluste üleandmise kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõike 1 **teise lõigu** punkte b ja d,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on seadnud endale eesmärgi säilitada ja arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala.

² ELT C , , lk .

³ Euroopa Parlamendi ... seisukoht [(ELT ...) / (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata)] ja nõukogu ... otsus.

- (2) Euroopa Liidus vabaduse, turvalisuse ja õiguse tugevdamist käsitleva Haagi programmi⁴ kohaselt peavad liikmesriigid kaaluma võimalust koondada menetlused piiriülestes mitmepoolsetes kohtuasjades ühte liikmesriiki, et tõhustada süüdistuste esitamist, tagades samas korrakohase õigusemõistmise.
- (3) Kriminaalasjades tehtud otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamise meetmeprogrammis⁵ on tehtud üleskutse koostada õigusakt, mille alusel saaks anda kriminaalmenetlusi üle teistele liikmesriikidele.
- (4) Liikmesriigid peaksid tegema tihedamat õiguslast koostööd, et vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal paraneks tõhus ja korrakohane õigusemõistmine kriminaalasjades ning et iga kuritegu uuriks ja selle eest süüdistuse esitaks selleks sobivaim liikmesriik. Eelkõige võiks liikmesriikidele kehtestada kriminaalmenetluste üleandmise kohta ühised õigusnormid, et vältida olukordi, kus eri liikmesriikides toimetatakse sama isiku suhtes samu asjaolusid käsitlevat tarbetut paralleelset kriminaalmenetlust, mis võib põhjustada topeltkaristamise keelu põhimõtte rikkumise. [...] **Sellised ühised õigusnormid võivad vähendada eri liikmesriikides ka selliste kriminaalmenetluste arvu, mille aluseks on samad asjaolud või mida toimetatakse sama isiku suhtes. Nende eesmärk on ühtlasi tagada, et isikule süüdistuse esitamiseks ja karistamatuse ärahoidmiseks saab kriminaalmenetluse üleandmise korraldada siis, kui isiku loovutamine Euroopa vahistamismääruse alusel vastavalt nõukogu raamotsusele 2002/584/JSK⁶ viibib või tema loovutamisest keeldutakse, sest teises liikmesriigis toimetatakse sama kuriteo suhtes paralleelset kriminaalmenetlust.**

⁴ ELT C 53, 3.3.2005, lk 1.

⁵ EÜT C 12, 15.1.2001, lk 10.

⁶ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1).

- (5) Samuti on ühised õigusnormid kriminaalmenetluse üleandmise kohta olulised, et tõhusalt võidelda piiriülese kuritegevuse vastu. Need on eriti tähtsad organiseeritud kuritegelike rühmituste poolt toime pandud kuritegude puhul, nagu uimastikaubandus, rändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine, ebaseaduslik relvaäri, inimkaubandus, keskkonnakuriteod, küberkuritegevus või rahapesu. Mitmes liikmesriigis tegutsevate organiseeritud kuritegelike rühmituste kohtu alla andmine võib tekitada ametiasutustele suuri raskusi. Kriminaalmenetluse üleandmine on kaalukas vahend, mis tugevdaks võitlust liikmesriikides tegutsevate organiseeritud kuritegelike rühmituste vastu kõikjal [...] **liidus**.
- (6) Selleks et tagada kriminaalmenetluse üleandmisel tulemuslik koostöö menetlust üleandva ja ülevõtva asutuse vahel, tuleks nimetatud õigusnormid kehtestada õiguslikult siduva ja vahetult kohaldatava liidu õigusaktiga.
- (7) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõikide taotluste suhtes, mis on tehtud kriminaalmenetluste raames. [...]

- (8) Nõukogu raamotsuse[...] 2009/948/JSK⁷ [...] eesmärk on vältida olukordi, kus eri liikmesriikides toimetatakse sama isiku suhtes samu asjaolusid käsitlevaid paralleelseid kriminaalmenetlusi, mille tulemusena võidakse nendes menetlustes langetada kohtuotsus kahes või enamas liikmesriigis. Seepärast on kõnealuses raamotsuses sätestatud menetlus, mille alusel toimuvad asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste vahel otsekonsultatsioonid, et leida tulemuslik üksmeelne lahendus ja vältida selliste paralleelsete menetluste negatiivseid tagajärgi ning asjaomaste pädevate asutuste ajakadu ja ressursside [...] **kaotust**. Kui asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused otsustavad pärast kõnealuse raamotsuse kohaseid konsultatsioone koondada menetlused kriminaalmenetluse üleandmise teel ühte liikmesriiki, tuleks sellise üleandmise suhtes kohaldada käesolevat määrust.
- (9) Muud kriminaalasjade valdkonna ning eelkõige konkreetseid kuriteoliike käsitlevad õigusaktid, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2017/541⁸ ning nõukogu raamotsused 2002/475/JSK⁹ ja 2008/841/JSK,¹⁰ sisaldavad sätteid, milles osutatakse teguritele, mida tuleb arvesse võtta menetluste koondamiseks ühte liikmesriiki olukorras, kus samade asjaolude alusel saab korrektselt süüdistuse esitada rohkem kui üks liikmesriik. Kui asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused otsustavad pärast nimetatud õigusaktide kohast koostööd koondada kriminaalmenetlused kriminaalmenetluse üleandmise teel ühte liikmesriiki, tuleks seda teha käesoleva määruse alusel.

⁷ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/948/JSK kohtualluvuskonfliktide vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses (ELT L 328, 15.12.2009, lk 42).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

⁹ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3).

¹⁰ Nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (ELT L 300, 11.11.2008, lk 42).

- (10) Kriminaalasjades tehtud kohtuotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamiseks, eesmärgiga viia karistused täide teistes liikmesriikides, on vastu võetud mitu liidu õigusakti, eeskätt nõukogu raamotsused 2005/214/JSK,¹¹ 2008/909/JSK¹² ja 2008/947/JSK¹³. Käesolev määrus peaks nimetatud raamotsuste sätteid täiendama ja seda tuleks tõlgendada nii, et see ei mõjuta nende kohaldamist.
- (11) Käesolev määrus ei mõjuta omaalgatuslikku teabevahetust, mida reguleeritakse muude liidu õigusaktidega.
- (12) Käesoleva määruse kohaldamisalasse ei [...] **tohiks kuuluda** otsused selliste kriminaalasjade ümberjaotamise, liitmise või osadeks jagamise kohta, mille suhtes on Euroopa Prokuratuur teostanud oma pädevust kooskõlas nõukogu määrusega (EL) 2017/1939¹⁴.
- (13) Käesoleva määruse kohaldamisel peaksid liikmesriigid määrama pädevad asutused kindlaks viisil, mis soodustab asutustevahelisi otsekontakte.

¹¹ Nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsus 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 76, 22.3.2005, lk 16).

¹² Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil (ELT L 327, 5.12.2008, lk 27).

¹³ Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/947/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kohtuotsuste ja vangistuse tingimisi kohaldamata jätmist käsitlevate otsuste suhtes, et teostada tingimuslike meetmete ja alternatiivsete mõjutusvahendite järelevalvet (ELT L 337, 16.12.2008, lk 102).

¹⁴ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

- (14) [...] Liikmesriigid võivad juhul, kui see on vajalik riigisisese õigussüsteemi struktuuri tõttu, määrata **kriminaalmenetluse üleandmise taotluste administratiivse edastamise ja vastuvõtmise ning muu selliste taotlustega seotud ametliku kirjavahetusega tegelema** ühe või mitu keskasutust. Sellised keskasutused võiksid samuti pakkuda haldustuge[...] **ning** neil võiks olla koordineeriv ja abistav roll, et hõlbustada ja edendada kriminaalmenetluse üleandmise taotluste[...] heakskiitmist.
- (15) Mõnes liidu õigusaktis on juba ette nähtud, et liikmesriigid võtaksid vajalikud meetmed, et teha kindlaks, kelle kohtualluvusse teatavad kuriteod kuuluvad, näiteks **direktiivi (EL) 2017/541 kohased** terroristliku tegevusega seotud kuriteod või **Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/62/EL¹⁵ kohased** euro võltsimisega seotud kuriteod, kui isiku loovutamist keeldutakse.
- (16) Käesolevas määruses nähakse ette kohtualluvus erijuhtudel, et tagada käesoleva määruse kohane kriminaalmenetluste üleandmine, kui see on tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise huvides, nii et ülevõtva riigi kohtualluvusse kuuluksid kuriteod, mille suhtes kohaldatakse üleandva riigi õigust. Ülevõtva riigi kohtualluvuses peaks olema need kuriteod, mille menetlemise üleandmist taotletakse, kui seda liikmesriiki peetakse **asjaomase kuriteo eest süüdistuse esitamiseks kõige sobivamaks. Käesolevas määruses sätestatud kohtualluvust käsitlevad normid ei tohiks takistada liikmesriike võtmast vastu riiklikke meetmeid, millega tagatakse, et nad saavad teostada pädevust käesolevas määruses sätestatud konkreetsetel juhtudel.**

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/62/EL, milles käsitletakse euro ja muude vääringute kriminaalõiguslikku kaitset võltsimise vastu ning millega asendatakse nõukogu raamotsus 2000/383/JSK (ELT L 151, 21.5.2014, lk 1).

- (17) Kõnealune kohtualluvus tuleks kindlaks määrata juhtudel, kui ülevõttev riik keeldub loovutamast kahtlustatavat või süüdistatavat, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus ning kes asub kriminaalmenetlust ülevõtvas riigis või on selle kodanik või elanik, ning kui keeldumine põhineb käesolevas määruses nimetatud konkreetsetel põhjustel. Menetlemine peaks kuuluma ülevõtva riigi kohtualluvusse ka siis, kui kuriteol on tagajärjed või see põhjustab kahju peamiselt ülevõtvas riigis. Kahju tuleks kooskõlas ülevõtva riigi õigusega arvesse võtta alati, kui see kuulub kuriteokoosseisu. Samuti peaks menetlemine kuuluma ülevõtva riigi kohtualluvusse siis, kui selles riigis on sama kahtlustatava või süüdistatava suhtes juba käimas muude asjaoludega seotud kriminaalmenetlus, et otsuse sellise isiku kõigi kuritegude kohta saaks langetada ühesainsas kriminaalmenetluses, või kui teiste isikute suhtes on selles riigis käimas kriminaalmenetlus samade, [...] **osaliselt samade või seonduvate** asjaolude osas, mis võivad olla eriti olulised kuritegeliku organisatsiooni tegevuse uurimise ja selle eest süüdistuste esitamise koondamiseks ühte liikmesriiki. Mõlemal juhul peaks üleantava kriminaalmenetluse raames kahtlustatav või süüdistatav olema ülevõtva riigi kodanik või elanik.
- (18) Selleks et täita käesoleva määruse eesmärki ja vältida kohtualluvuskonflikte ning võtta eelkõige arvesse neid liikmesriike, mille õigussüsteem – või teatavate kuritegude eest süüdistuse esitamine – põhineb kriminaalasja kohustusliku menetlemise põhimõttel, peaks üleandval riigil **olema** kriminaalmenetluse üleandmise taotlemisel **võimalik** loobuda [...] **menetlusest** selles osas, mis puudutab üleantavas kriminaalmenetluses asjaomasele isikule süüdistuse esitamist. [...] **Käesolev määrus peaks seega võimaldama** üleandva riigi pädevatel asutustel [...] **loobuda nende juures algatatud kriminaalmenetlusest või see peatada või lõpetada**, andes selle üle liikmesriigile, kes on süüdistuse esitamiseks sobivam, isegi kui neil on siseriikliku õiguse kohaselt kohustus süüdistus esitada. [...] See ei tohiks piirata käesoleva määruse sätteid, mis käsitlevad kriminaalmenetluse üleandmise tagajärgi üleandvas riigis.

- (19) Käesolevas määruses järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „põhiõiguste harta“) ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis (edaspidi „Euroopa inimõiguste konventsioon“) tunnustatud põhiõigusi ja põhimõtteid.
- (20) Käesolev määrus ei mõjuta **põhiõiguste hartas või muudes liidu õigusaktides**, näiteks [...] **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** direktiivides 2010/64/EL,¹⁶ 2012/13/EL,¹⁷ 2013/48/EL,¹⁸ (EL) 2016/343,¹⁹ (EL) 2016/800²⁰ ja (EL) 2016/1919²¹ sätestatud menetlusõigusi **nende liikmesriikide puhul, kelle suhtes need on siduvad. Eelkõige peaks üleandev asutus tagama, et käesoleva määruse alusel kriminaalmenetluse üleandmise taotlemisel järgitakse liidu ja siseriiklikus õiguses sätestatud menetlusõigusi.**

-
- ¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).
- ¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).
- ¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1).
- ¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1).
- ²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatise (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1).
- ²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1919, milles käsitletakse tasuta õigusabi andmist kahtlustatavatele ja süüdistatavatele kriminaalmenetluses ning isikutele, kelle üleandmist taotletakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (ELT L 297, 4.11.2016, lk 1).

- (21) Liikmesriigid peaksid tagama, et käesoleva määruse kohaldamisel võetakse arvesse haavatavate isikute vajadusi. Vastavalt komisjoni **27. novembri 2013. aasta soovitusel, mis käsitleb kahtlustatavate või süüdistatavate haavatavate isikute menetluslikke tagatise kriminaalmenetluses**,²² tuleks haavatavate isikutena käsitada kõiki kahtlustatavaid või süüdistatavaid, kes ei ole oma vanuse, väimse või füüsilise seisundi või mis tahes puude tõttu võimelised kriminaalmenetlusest aru saama või selles tõhusalt osalema.
- (22) Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et käesoleva määruse kohaldamisel võetakse arvesse eelvangistust kandvate kahtlustatavate ja süüdistatavate menetlusõigusi, [...] **võttes asjakohasel juhul arvesse komisjoni soovitust (EL) 2023/681** [...] ²³.
- (23) Üleandval asutusel peaks olema võimalik taotleda kriminaalmenetluse üleandmist kas omal algatusel või pärast ülevõtva asutusega konsulteerimist, kahtlustatava või süüdistatava ettepanekul või kuriteoohvri ettepanekul. Käesoleva määrusega ei tohiks kehtestada kohustust [...] kriminaalmenetlust taotleda **või** üle anda. Kui üleandev asutus hindab, kas kriminaalmenetluse üleandmise taotlus tuleks teha, peaks ta uurima, kas selline üleandmine **vastab tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise eesmärgile, sealhulgas kas see on asjaomase menetluse eesmärgi seisukohast proportsionaalne ja asjakohane**. [...]. **Selline** hindamine tuleks teha iga juhtumi puhul eraldi, et teha kindlaks liikmesriik, kes on asjaomase kuriteo eest süüdistuse esitamiseks kõige sobivam.

²² [...]ELT C 378, 24.12.2013, lk 8[...].

²³ Komisjoni 8. detsembri 2023. aasta soovitus (EL) 2023/681 eelvangistust kandvate kahtlustatavate ja süüdistatavate menetlusõiguste ning materiaalsete kinnipidamistingimuste kohta (ELT L 86, 24.3.2023, lk 44).

- (24) Kriminaalmenetluse üleandmise taotluse põhjendatust hinnates peaks üleandev asutus võtma arvesse mitut kriteeriumi, mille prioriteetsus ja kaal peaks põhinema iga üksikjuhtumi faktidel ja sisul. Kõiki asjakohaseid tegureid tuleks kaaluda õigusemõistmise parimates huvides. Näiteks kui kuritegu on **tervenisti** või osaliselt toime pandud ülevõtva riigi territooriumil või kui suurem osa kuriteo tagajärgedest või kahjust, **kui need tagajärjed või kahju kuuluvad kuriteokoosseisu**, tekkisid ülevõtva riigi territooriumil, võib seda riiki pidada süüdistuse esitamiseks sobivamaks, **kuna** kogutavad tõendid, sealhulgas tunnistajate ja kuriteoohvrite ütlused või ekspertide arvamused, asuvad ülevõttas riigis ja neid on seega lihtsam koguda, kui kriminaalmenetlus üle antakse. Lisaks hõlbustaks hiljem kahju hüvitamise menetluse algatamist ülevõttas riigis see, kui kriminaalvastutuse tuvastamise aluseks olev menetlus toimuks ka samas liikmesriigis. Samamoodi võib kriminaalmenetluse üleandmine hõlbustada ülevõtva riigi õiguse kohaselt kogutud tõendite koondamist ja hilisemat lubatavust, kui enamik tõendeid asub selles riigis.
- (25) Kui kahtlustatav või süüdistatav **või kui kahtlustatavaid või süüdistatavaid on rohkem, siis üks või mitu neist** on ülevõtva riigi kodanikud või elanikud, võib kriminaalmenetluse üleandmine olla põhjendatud seepärast, et kooskõlas direktiiviga (EL) 2016/343 tuleb tagada kahtlustatava või süüdistatava õigus viibida kohtulikult arutelul. Ühtlasi siis, kui [...] **üks või mitu** ohvritest on ülevõtva riigi kodanikud või elanikud, võib üleandmine olla põhjendatud seepärast, et kuriteoohvritel peab olema võimalik kriminaalmenetluses hõlpsasti osaleda ja neid peab olema menetluse käigus võimalik tunnistajana tulemuslikult küsitleda. Kui ülevõttev riik keeldub käesolevas määruses sätestatud põhjustel sellise kahtlustatava või süüdistatava loovutamisest, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, võib menetluse üleandmine olla põhjendatud ka siis, kui kõnealune isik viibib ülevõttas riigis, kuid ei ole selle riigi kodanik ega elanik.

- (26) Üleandva asutuse ülesanne on hinnata tema käsutuses oleva materjali põhjal, kas on põhjendatud arvata, et kahtlustatav, süüdistatav või kuriteoohver elab ülevõtvas riigis. Kui teavet on vähe, **peaksid** üleandev ja ülevõttev asutus **sellise hindamise raames konsulteerima, et teha kindlaks, kas kahtlustatav, süüdistatav või kuriteoohver elab ülevõtvas riigis. Selliste konsultatsioonide kaalumisel [...]** võivad asjakohased olla erinevad objektiivsed asjaolud, mis võivad osutada sellele, et asjaomase isiku harilik huvide kese on konkreetses liikmesriigis või et isik kavatseb oma huvide keskme sinna luua. Eelkõige võib olla põhjendatud arvata, et isik elab ülevõtvas riigis, kui ta on registreeritud ülevõtva riigi elanikuna, millega seoses tal on isikutunnistus, elamisluba või ta on kantud ametlikku elukoharegistrisse. Kui isik ei ole ülevõtvas riigis registreeritud, võib seal elamisele osutada asjaolu, et isik väljendas kavatsust asuda elama sellesse liikmesriiki või tal tekkisid pärast püsivat viibimist selles liikmesriigis teatavad sidemed selle liikmesriigiga, mis on samasugused kui need, mis tekivad siis, kui hakatakse ametlikult liikmesriigis elama. Selleks et teha kindlaks, kas konkreetses olukorras on asjaomase isiku ja ülevõtva riigi vahel piisavalt sidemeid, mis võimaldavad põhjendatult arvata, et asjaomane isik elab selles riigis, tuleb arvesse võtta mitmesuguseid isiku olukorda iseloomustavaid objektiivseid tegureid, mille hulka kuuluvad eelkõige ülevõtvas riigis viibimise kestus, laad ja tingimused või perekondlikud või majanduslikud sidemed ülevõtva riigiga. Et teha kindlaks, kas on põhjendatud arvata, et asjaomane isik elab ülevõtvas riigis, võivad olla asjakohased registreeritud sõiduk [...], pangakonto, asjaolu, et isik viibis ülevõtvas riigis katkematult, ja muud objektiivsed tegurid. Ülevõtva riigi lühiajaline külastus, seal puhkusel viibimine, sealhulgas puhkemajas, või muu sarnane viibimine ülevõtvas riigis ilma täiendava olulise seoseta ei tohiks olla piisav, et järeldada, et isik elab selles liikmesriigis. [...]

- (27) Kriminaalmenetluse üleandmine võib olla põhjendatud ka juhul, kui ülevõtvas riigis on kahtlustatava või süüdistatava suhtes käimas samu või muid asjaolusid käsitlev kriminaalmenetlus või kui ülevõtvas riigis on käimas samu, **osaliselt samu** või seonduvaid asjaolusid käsitlev kriminaalmenetlus teiste isikute suhtes, näiteks piiriüleste kuritegelike organisatsioonide suhtes süüdistuse esitamise korral, kui eri liikmesriikides võidakse süüdistus esitada eri kaassüüdistatavatele. Kui kahtlustatav või süüdistatav kannab ülevõtvas riigis muu kuriteo eest vabadusekaotuslikku karistust või peab seda kandma, võib kriminaalmenetluse üleandmine olla põhjendatud, sest tuleb tagada süüdimõistetu õigus viibida kohtulikult arutelul, millega seotud kriminaalmenetluse üleandmist taotletakse, samal ajal, kui ta kannab karistust ülevõtvas riigis. Lisaks peaksid üleandvad asutused nõuetekohaselt kaaluma, kas kriminaalmenetluse üleandmine võiks parandada asjaomase isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni juhul, kui karistus tuleb täitmisele pöörata ülevõtvas riigis[...].[...] Selleks tuleks arvesse võtta isiku seotust ülevõtva riigiga, näiteks seda, kas tal on ülevõtvas riigis perekondlikke, keelelisi, kultuurilisi, sotsiaalseid või majanduslikke või muid sidemeid. **Lisaks sõlmivad pädevad asutused sageli kokkuleppeid menetluste koondamiseks, mis põhineb sobivaima kohtualluvuse kindlakstegemisel. Selliseid kokkuleppeid võib sõlmida Eurojusti koordineerimiskoosolekutel, kahe- või mitmepoolsetel kohtumistel ilma Eurojusti sekkumiseta või raamotsuse 2009/948/JSK kohaste konsultatsioonide tulemusena.**

- (28) Enne kui üleandev asutus taotleb kriminaalmenetluse üleandmist üksnes põhjusel, et suurem osa tõenditest asub ülevõtvas riigis, peaks ta arvesse võtma võimalusi hankida teistest liikmesriikidest tõendeid kohtuotsuste vastastikust tunnustamist reguleerivate kehtivate õigusaktide abil, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/41/EL²⁴ **liikmesriikide puhul, kelle suhtes see on siduv**, ning [...] vastastikuse õigusabi raames.
- (29) Kahtlustatavatel või süüdistatavatel või kuriteoohvritel peaks olema võimalus [...] **teha ettepanek** neid puudutava kriminaalmenetluse üleandmiseks teisele liikmesriigile. Selline [...] **ettepanek** ei tähenda aga seda, et üleandval või ülevõtval asutusel on kohustus kriminaalmenetluse üleandmist taotleda või see üle anda. Kui asutused saavad kahtlustatava või süüdistatava või kuriteoohvri või nende nimel tegutseva kaitsja või esindaja esitatud üleandmis[...]ettepaneku alusel teada paralleelsest kriminaalmenetlusest, on nad raamotsuse 2009/948/JSK kohaselt kohustatud omavahel konsulteerima.

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1).

- (30) Üleandev asutus peaks kahtlustatavale või süüdistatavale võimalikult kiiresti kavandatavast **kriminaalmenetluse üleandmise taotlusest** teatama ning andma talle võimaluse avaldada arvamust [...] kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega, et asutustel oleks võimalik enne üleandmistootluse tegemist tema õigustatud huve arvesse võtta. **Selline teave tuleks esitada kirjalikult. Teavet võib anda ka suuliselt, tingimusel et teabe andmise asjaolu dokumenteeritakse vastavalt siseriikliku õiguse kohasele dokumenteerimiskorrale. Teabe esitamiseks võib kasutada standardvorme. Juhul kui üleandev asutus peab seda vajalikuks, näiteks kahtlustatava või süüdistatava isiku vanuse või füüsilise või vaimse seisundi tõttu, tuleks arvamuse esitamise võimalus anda isiku seaduslikule esindajale, kui see on olemas.** Hinnates kahtlustatava või süüdistatava õigustatud huvi saada teavet kavandatava üleandmise kohta, peaks üleandev asutus võtma arvesse vajadust tagada uurimise konfidentsiaalsus ja ohtu kahjustada isiku suhtes algatatud kriminaalmenetlust, näiteks juhul, kui see on vajalik olulise avaliku huvi kaitsmiseks siis, kui selline teave võib kahjustada käimasolevaid varjatud uurimisi või tõsiselt kahjustada selle liikmesriigi julgeolekut, kus kriminaalmenetlus algatatakse. Kui üleandval asutusel ei ole mõistlikest jõupingutustest hoolimata võimalik kahtlustatavat või süüdistatavat leida **või temaga ühendust võtta**, tuleks sellise isiku teavitamise kohustust kohaldada alates hetkest, mil [...] **kahtlustatava või süüdistatava ülesleidmine või temaga ühenduse võtmine saab võimalikuks.**

- (31) Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks arvesse võtta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2012/29/EL²⁵ sätestatud kuriteoohvrite õigusi. Käesolevat määrust ei tohiks tõlgendada nii, et see takistaks liikmesriikidel anda kuriteoohvritele siseriikliku õiguse kohaselt ulatuslikumaid õigusi, kui on antud liidu õiguses.
- (32) Kriminaalmenetluse üleandmise kohta otsuse tegemisel peaks üleandev asutus võtma nõuetekohaselt arvesse kuriteoohvri õigustatud huve, sealhulgas tema kaitset, ning hindama, kas kriminaalmenetluse üleandmine võib takistada kuriteoohvri asjaomases kriminaalmenetluses tulemuslikult oma õigusi kasutada. See hõlmab näiteks kuriteoohvri võimalust anda kohtumenetluse ajal ütlusi ülevõtvas riigis, kui see ei ole liikmesriik, kus ta elab, ning selleks ette nähtud korda. Lisaks tuleks kaaluda kuriteoohvrite võimalust hankida tõendeid näiteks tunnistajatelt ja ekspertidelt ja neid ise esitada, taotleda hüvitist või kasutada ülevõtvas riigis tunnistajakaitse programmi. Kriminaalmenetluse üleandmine ei tohiks piirata kuriteoohvrite õigust hüvitisele. Käesolev määrus ei tohi mõjutada riigisisese menetluse raames kuriteoohvritele hüvitise maksmise või vara tagastamise suhtes kohaldatavaid norme.
- (33) Kui on vaja tagada, et üleandvas riigis kuriteoohvrile pakutav kaitse jätkub ülevõtvas riigis, peaksid üleandva riigi pädevad asutused kaaluma Euroopa lähenemiskeelu väljaandmist kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 606/2013²⁶ või **nende liikmesriikide puhul, kelle suhtes see on siduv**, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2011/99/EL²⁷.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK (ELT L 315, 14.11.2012, lk 57).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 606/2013 tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta (ELT L 181, 29.6.2013, lk 4).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/99/EL Euroopa lähenemiskeelu kohta (ELT L 338, 21.12.2011, lk 2).

- (33a) Kui üleandev asutus kavatseb taotleda kriminaalmenetluse üleandmist, peaks ta sellest võimalikult kiiresti teavitama neid kuriteoohvreid, kes elavad üleandvas riigis, või juriidiliste isikute puhul, kelle asukoht on üleandvas riigis, ning kes on taotlenud kriminaalmenetluse kohta teabe saamist kooskõlas direktiivi 2012/29/EL artikli 6 lõikega 1, või juriidiliste isikute puhul, kes on taotlenud teabe saamist kooskõlas siseriikliku õigusega, samuti peaks ta andma sellistele isikutele võimaluse avaldada arvamust kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega, et asutused saaksid enne üleandmistootluse esitamist võtta arvesse nende õigustatud huve. Selline teave tuleks esitada kirjalikult. Teavet võib anda ka suuliselt, tingimusel et teabe andmise asjaolu dokumenteeritakse vastavalt siseriikliku õiguse kohasele dokumenteerimiskorrale. Teabe esitamiseks võib kasutada standardvorme, või kui teavitada tuleb eriti suurt hulka kuriteoohvreid, muid üldsusele üldise teabe andmise vahendeid, näiteks spetsiaalseid veebipõhiseid avaldamisvahendeid, mis on õigusasutustele siseriikliku õiguse kohaselt kättesaadavad. Juhul kui üleandev asutus peab seda kuriteoohvri vanuse või vaimse või füüsilise seisundi tõttu vajalikuks, antakse arvamuse esitamise võimalus kuriteoohvri seaduslikule esindajale, kui see on olemas. Hinnates kuriteoohvrite õigustatud huvi saada teavet kavandatava üleandmise taotluse kohta, peaks üleandev asutus võtma arvesse vajadust tagada uurimise konfidentsiaalsus ja ohtu kahjustada kriminaalmenetlust, näiteks juhul, kui selline teave võib kahjustada käimasolevaid varjatud uurimisi või tõsiselt kahjustada selle liikmesriigi julgeolekut, kus kriminaalmenetlus algatatakse.
- (33b) Standardvorme võib kasutada ka selleks, et hõlbustada üleandva asutuse jaoks võimalust paluda ülevõtvalt asutuselt abi kahtlustatava või süüdistatava teavitamiseks, samuti teatavates käesolevas määruses sätestatud olukordades, kus üleandev ja ülevõttev asutus saavad teineteist kahtlustatava, süüdistatava või kuriteoohvri teavitamisel abistada. Võimalus kasutada selliseid standardvorme ei tohiks välistada võimalust, et asjaomane üleandev ja ülevõttev asutus teavitab kahtlustatavat, süüdistatavat või kuriteoohvrit otse.

- (34) **(Viidud üle põhjendusse 42a)**
- (35) Käesoleva määruse sujuvaks ja nõuetekohaseks kohaldamiseks peavad üleandev ja ülevõttev asutus omavahel teavet vahetama ning neid tuleks julgustada üksteisega konsulteerima, kui see on asjakohane, kas otse või asjakohasel juhul Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust), **mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1725²⁸**, kaudu.
- (36) Üleandev asutus peaks konsulteerima ülevõtva asutusega enne kriminaalmenetluse üleandmise taotluse tegemist, kui see on vajalik, eelkõige selleks, et teha kindlaks, kas kriminaalmenetluse üleandmine on tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise huvides, **sealhulgas kas see on asjaomase menetluse eesmärgi seisukohast proportsionaalne ja asjakohane**, ning kas on tõenäoline, et ülevõttev asutus tugineb ühele käesoleva määruse kohastest keeldumise põhjustest.

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK (ELT L 295, 21.11.2018, lk 138).

- (37) Kriminaalmenetluse üleandmise taotluse edastamisel peaks üleandev asutus esitama täpse ja selge teabe taotluse aluseks olevate asjaolude ja tingimuste kohta ning kõik muud täiendavad dokumendid, et ülevõttev asutus saaks kriminaalmenetluse üleandmise kohta teha teadliku otsuse. **Üleandev asutus peaks tõlkima täidetud taotlusvormi ning – tõlkekulude ja -aja vähendamiseks – vähemalt kriminaalmenetluse üleandmise taotlusele lisatud kirjalike tõendavate dokumentide või teabe olulised osad ülevõtva riigi ametlikku keelde või mõnda muusse käesoleva määruse kohaselt aktsepteeritavasse keelde. Asjaomaste dokumentide olulised osad on väljavõtted, mis näivad olevat vajalikud selleks, et ülevõttev asutus saaks kriminaalmenetluse üleandmise taotluse kohta teha teadliku otsuse.**
- (38) Kuni ülevõttev asutus ei ole teinud otsust kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise kohta, peaks üleandval asutusel olema võimalik taotlus tagasi võtta, näiteks kui ta saab teada täiendavatest asjaoludest, mille tõttu ülevõtmine ei tundu enam põhjendatud.
- (39) Ülevõttev asutus peaks teatama üleandvale asutusele oma põhjendatud otsusest kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise **või sellest keeldumise** kohta viivitamata ning hiljemalt 60 päeva jooksul pärast kriminaalmenetluse üleandmise taotluse kättesaamist. Erijuhtudel, kui ülevõtval asutusel ei ole võimalik seda tähtaega järgida, näiteks kui ta leiab, et on vaja täiendavat teavet, võib seda [...] pikendada 30 päeva võrra, kuid mitte rohkem, et vältida ülemääraseid viivitusi.

- (39a) Kui ülevõttev asutus on kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustunud, peaks üleandev asutus põhjendamatult viivitusest edastama kriminaalasja toimiku kõikide dokumentide originaalid või tõestatud koopiad, millele on lisatud nende tõlge või vähemalt nende asjakohaste osade tõlge. Asjakohased füüsilised tõendid, näiteks kuriteoobjektid või vere DNA-proovid tuleks edastada ülevõtvale asutusele ülevõtva asutuse taotlusel põhjendamatult viivitusest, kui neid ei ole pärast taotluse heakskiitmist juba edastatud, kohe kui riigisisene menetlus on lõpetatud. Originaaldokumendid tuleks edastada ainult siis, kui ülevõttev asutus seda nõuab, juhul kui dokumenti on vaja uurida näiteks kohtuekspertiisi eesmärgil. Lisaks tuleks originaalid ja füüsilised tõendid, mida ülevõtvas riigis enam ei vajata, tagastada üleandva asutuse taotlusel üleandvale riigile, näiteks kui selliseid originaale või füüsilisi tõendeid on vaja muu kriminaaluurimise jaoks.

- (40) Kriminaalmenetluse ülevõtmisest ei tohiks keelduda muudel kui käesolevas määruses sätestatud põhjustel. Et kriminaalmenetluse ülevõtmisega saaks nõustuda, peab ülevõtvas riigis olema võimalik esitada süüdistus seoses üleantava kriminaalmenetluse aluseks olevate asjaoludega. Ülevõttev asutus ei tohiks nõustuda kriminaalmenetluse ülevõtmisega, kui tegu, mille menetlemise üleandmist taotletakse, ei peeta ülevõtvas riigis kuriteoks, või kui kuriteo menetlemine ei kuulu ülevõtva riigi kohtu alluvusse, välja arvatud juhul, kui ta kasutab talle käesoleva määrusega määratud kohtualluvust. **Samuti ei tohiks ülevõttev asutus kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustuda, kui tingimused kuriteo eest süüdistuse esitamiseks ülevõtvas riigis ei ole täidetud. Nii võib see olla näiteks juhul, kui kuriteoohvri kaebust, mis on vajalik kuriteo eest süüdistuse esitamiseks ülevõtvas riigis, ei ole esitatud õigel ajal või kui kahtlustatava või süüdistatava surma või süüdimatuse tõttu ei ole süüdistuse esitamine ülevõtva riigi õiguse kohaselt võimalik.** Samuti peaks ülevõtval asutusel olema võimalik keelduda kriminaalmenetluse ülevõtmisest siis, kui kahtlustataval või süüdistataval on ülevõtva riigi õiguse kohaselt privileeg või immunitet, mis puudutab **näiteks** teatavaid isikute kategooriaid (nt diplomaadid) või erikaitsega suhteid (nt advokaadi kutsesaladus), või kui ülevõttev asutus leiab, et menetluse ülevõtmine ei ole tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise huvides, näiteks seetõttu, et ükski kriminaalmenetluse üleandmise taotlemise kriteerium ei ole täidetud, või kui kriminaalmenetluse üleandmise taotlemiseks ette nähtud [...] **taotlusvorm on puudulik** [...] või **ilmselgelt vale ning** [...] üleandev asutus [...] **ei ole seda täitnud või parandanud**, mistõttu ei ole ülevõtval asutusel kogu kriminaalmenetluse üleandmise taotluse hindamiseks vajalikku teavet. **Taotluse saanud asutus peaks saama taotluse tagasi lükata ka juhul, kui tegu ei ole kuritegu kohas, kus see toime pandi, ja ülevõtval riigil ei ole algset pädevust sellist kuritegu uurida ja selle eest süüdistust esitada. Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab „algne pädevus“ kohtualluvust, mis on juba sätestatud siseriiklikus õiguses ja mis ei tulene käesolevast määrusest.**

- (41) Topeltkaristamise keelu põhimõte, mis on sätestatud **14. juuni 1985. aasta** Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni²⁹ artiklites 54–58 ja põhiõiguste harta artiklis 50 ning nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus, on kriminaalõiguse aluspõhimõte, mille kohaselt ei tohiks kostjat uuesti kohtu alla anda ega karistada kriminaalmenetluses kuriteo eest, milles ta on juba lõplikult õigeks või süüdi mõistetud. Seetõttu peaks ülevõttev asutus kriminaalmenetluse üleandmisest keelduma, kui selle ülevõtmine oleks nimetatud põhimõttega vastuolus.
- (41a) **Ülevõttev asutus peaks selle hindamisel, kas kriminaalmenetluse üleandmise taotlusega nõustuda või see tagasi lükata, uurima, kas selline üleandmine vastab tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise eesmärgile. Selline hindamine tuleks teha iga juhtumi puhul eraldi, et teha kindlaks liikmesriik, kes on asjaomase kuriteo eest süüdistuse esitamiseks kõige sobivam. Ülevõtval asutusel peaks olema hindamisel ulatuslik kaalutusõigus. Kui hinnatakse, kas menetluse üleandmine on tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise huvides või mitte, võib selline hindamine hõlmata kõiki juhtumi asjaolusid, sealhulgas juhul, kuritegu ei ole tervenisti või osaliselt toime pandud ülevõtva riigi territooriumil, enamik kuriteo tagajärgedest või oluline osa kuriteoga tekitatud kahjust, mis kuuluvad või kuulub kuriteokoosseisu, ei tekkinud selle riigi territooriumil ning kahtlustatav või süüdistatav ei ole selle riigi kodanik ega elanik. Kuriteoohvri, tunnistaja või muu asjaomase isiku isiklik, materiaalne või perekondlik olukord ei tohiks iseenesest olla otsustava tähtsusega selle hindamisel, kas menetluse üleandmine vastab tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise eesmärgile.**

²⁹ Konventsioon, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta (EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19).

- (42) Enne kui ülevõttev asutus teeb otsuse kriminaalmenetluse üleandmise taotlus tagasi lükata mõnele keeldumise põhjusele tuginedes, peaks ta konsulteerima üleandva asutusega, et saada vajalikku lisateavet.
- (42a – endine 34) Ülevõttev riik peaks tagama kahtlustatavatele ja süüdistatavatele ning kuriteoohvritele juurdepääsu tõhusatele õiguskaitsevahenditele kooskõlas põhiõiguste harta artikliga 47 ja siseriikliku õiguse alusel kohaldatavate menetlustega, et vaidlustada kriminaalmenetluse üleandmisega nõustumise otsus, kui käesoleva määruse kohaldamine kahjustab nende õigusi. **Menetluse üleandmise otsuse läbivaatamine võib põhineda üksnes kriteeriumidel, mis on ette nähtud käesolevas määruses nimetatud keeldumise põhjustes. Kriminaalmenetluse üleandmise hindamisel tuleks kaaluda kõiki asjaolusid, mis on nende kriteeriumide kontrollimiseks asjakohased. See hindamine võib sageli hõlmata mitte ainult nende isikute huvide või õiguste tasakaalustamist, kelle õigusi see võib mõjutada, vaid ka kriminaalõigussüsteemi toimimise eripärade ja praktiliste aspektide kaalumist.**
- (42b) Ülevõtval asutusel peaks olema ulatuslik kaalutusõigus selle hindamisel, kas menetluse üleandmine on tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise huvides ning kas üleandmise taotlus tuleks tagasi lükata mõnel käesolevas määruses sätestatud vabatahtlikul keeldumispõhjusel. Sellise kaalutusõiguse kasutamise kontrollimine peaks piirduma selle analüüsimisega, kas ülevõttev asutus on menetluse üleandmise taotluse heakskiitmise otsuse tegemisel ilmselgelt ületanud oma kaalutusõiguse piire.

- (42c) Igal juhul ei tohiks käesoleva määruse kohane õiguskaitsevahend hõlmata juhtumi sisulist läbivaatamist, näiteks seda, kas tõendid on piisavad uurimise algamiseks või jätkamiseks, kas juhtumi asjaolud või subjektiivsed aspektid, nagu tahtlik või raske hooletus, on kohaldatavate normide kohaselt kindlaks tehtud või milline on juba kogutud tõendite tõenduslik väärtus või tõendusjõud või ütluste usaldusväärsus.
- (43) Kui ülevõttev asutus nõustub kriminaalmenetluse ülevõtmisega, peaks üleandev riik kriminaalmenetluse oma riigis peatama või lõpetama, et vältida meetmete dubleerimist üleandvas ja ülevõtvas riigis. See ei tohiks aga piirata **vajalikke/kiireloomulisi [...] uurimis-** või muid menetlustoiminguid, mida **üleandval riigil võib olla vaja teostada pärast teate saamist ülevõtva asutuse nõustumise kohta, kui see on tõhusaks ja korrakohaseks õigusemõistmiseks vajalik [...].**Mõistet „uurimis- või muud menetlustoimingud“ tuleks tõlgendada laialt, hõlmates mitte ainult kõiki tõendite kogumise meetmeid, vaid ka kõiki menetlustoiminguid, millega määratakse eelvangistus või muu ajutine meede. Selleks et vältida kuritarvitusi ja tagada, et kriminaalmenetlust ei **jätkataks/pikendataks üleandvas riigis pikka aega, tuleks teostatud uurimis- või menetlustoimingute kehtivuse lõppemise järel kriminaalmenetlus üleandvas riigis lõpetada.**[...] Juhul, kui ülevõtvas riigis on tuginetud peatava toimega õiguskaitsevahendile, **ei tohiks** üleandvas riigis kriminaalmenetlust peatada ega lõpetada seni, kuni ülevõtvas riigis on õiguskaitsevahendi kohta otsus tehtud.

- (44) Käesolev määrus ei tohiks olla õiguslik alus isiku vahistamiseks eesmärgiga anda ta füüsiliselt üle kriminaalmenetlust ülevõtvale liikmesriigile, et seal saaks tema suhtes kriminaalmenetluse algatada. **Liikmesriikidel peaks siiski olema võimalik sätestada, et käesolev määrus on õiguslik alus ülevõtvast riigis viibiva kahtlustatava või süüdistatava esialgse vahi alla võtmise otsuse tegemiseks või muude ajutiste meetmete võtmiseks sellise riigi pädeva asutuse poolt, kui üleandmise taotlus on kätte saadud ning oodatakse sellega nõustumise või selle tagasilükkamise otsust.**
- (45) [...] **Ülevõtva riigi pädev** asutus peaks teatama üleandvale asutusele kirjalikult kõigist ülevõtvast riigis kriminaalmenetluse lõpus tehtud otsustest. Raamotsuses 2009/948/JSK on kehtestatud sarnane kohustus juhul, kui on jõutud kokkuleppele menetluste koondamises ühte liikmesriiki. Kui ülevõttev asutus otsustab üleandmistaoitluse aluseks olevate asjaoludega seotud kriminaalmenetluse lõpetada, peaks ta lisama ka selle lõpetamise põhjused. **Ülevõttev asutus peaks vähemalt sellise teabe olulised osad ja ülevõtvast riigis tehtud lõpliku kirjaliku otsuse olulised osad tõlkima üleandva riigi ametlikku keelde või mõnda muusse käesoleva määruse kohaselt aktsepteeritavasse keelde. Teabe ja otsuse olulised osad on väljavõtted, mis näivad olevat vajalikud selleks, et üleandev asutus teaks nende üldist sisu.**
- (46) Kui ülevõttev asutus otsustab üleandmistaoitluse aluseks olevate asjaoludega seotud kriminaalmenetluse lõpetada, võib üleandev asutus kriminaalmenetlust jätkata või taaslustada, kui see ei too kaasa topeltkaristamise keelu põhimõtte rikkumist, st juhul, kui see otsus keelaks lõplikult hilisema kohtu alla andmise ülevõtva riigi siseriikliku õiguse alusel ja ei välista seega ülevõtvast riigis samade tegude suhtes kriminaalmenetluse jätkamist. Kuriteoohvritel peaks olema õigus algatada või taotleda kriminaalmenetluse taaslustamist üleandvas riigis kooskõlas selle riigi õigusega, tingimusel et see ei ole vastuolus topeltkaristamise keelu põhimõttega.

- (47) Pärast kriminaalmenetluse ülevõtmist kooskõlas käesoleva määrusega peaks ülevõttev asutus kohaldama oma asjaomast siseriiklikku õigust ja asjaomaseid menetlusi. Ühtegi käesoleva määruse sätet ei tohiks tõlgendada nii, et see piiraks siseriiklikus õiguses sätestatud prokuröri kaalutusõigust.
- (47a) **Ühtegi käesoleva määruse sätet ei tohiks tõlgendada nii, justkui see mõjutaks ülevõtva riigi siseriiklikus õiguses sätestatud aegumistähtaaja kestust.**
- (48) Ülevõttev riik peaks asjaomase kuriteo eest karistuse määramiseks kohaldama oma siseriiklikku õigust. Kui kuritegu on toime pandud üleandva riigi territooriumil, võib ülevõttev asutus võtta karistuse määramisel arvesse üleandva riigi õiguses ette nähtud maksimumkaristust, kui see on süüdistatava kasuks ning kooskõlas ülevõtva riigi õigusega. Seda tuleks arvesse võtta juhul, kui kriminaalmenetluse üleandmine tooks kaasa olukorra, kus ülevõtvas riigis kohaldataks sama kuriteo eest üleandvas riigis ette nähtud maksimumkaristusest rangemat karistust, et tagada asjaomaste kahtlustatavate või süüdistatavate jaoks teatav õiguskindlus ja kohaldatava õiguse ettenähtavus. Üleandva riigi õiguses ette nähtud maksimumkaristust tuleks alati arvesse võtta, kui ülevõtva riigi kohtualluvus põhineb üksnes käesoleval määruel.

- (49) Liikmesriikidel ei tohiks olla võimalik nõuda üksteiselt käesoleva määruse kohaldamisest tulenevate kulude hüvitamist. Kui aga üleandev riik on kandnud suuri või erandlikke kulusid, **eriti** seoses ülevõtvale riigile edastatavasse kriminaalasja toimikusse kuuluvate dokumentide tõlkimisega, peaks üleandev asutus kaaluma ülevõtva asutuse ettepanekut kulud jagada. **Sellistel juhtudel peaksid üleandev ja ülevõttev asutus omavahel konsulteerima, et jõuda kulude jagamises kokkuleppele. Ideaaljuhul peaksid sellised konsultatsioonid toimuma enne üleandmistaoitluse esitamist. Kui enne menetluse ülevõtmisega nõustumise otsuse vastuvõtmist kokkuleppele ei jõuta, võib taotluse esitanud asutus otsustada taotluse vastavalt käesolevale määrusele tagasi võtta või taotluse juurde jääda ja erakordselt suureks peetava osa kuludest oma kanda võtta.**
- (50) Kõikidesse liidu ametlikes keeltesse tõlgitud [...] **taotluse standard**vormi kasutamine hõlbustaks koostööd ja teabevahetust üleandva ja ülevõtva asutuse vahel, sest see võimaldaks neil teha kiiremini ja tulemuslikumalt otsuse üleandmistaoitluse kohta. Samuti vähendaks [...] see tõlkekulusid ja aitaks [...] parandada taotluste kvaliteeti.
- (51) **Taotlusvorm** [...] peaks sisaldama üksnes neid isikuandmeid, mida on vaja selleks, et ülevõtval asutusel oleks hõlpsam taotluse kohta otsust teha. **Taotlusvorm** [...] peaks sisaldama viidet isikuandmete kategooriatele, näiteks sellele, kas seotud isik on kahtlustatav, süüdistatav või kuriteoohver, ning igas kategoorias konkreetseid andmevälju.

- (52) Kui peaks tekkima vajadus kriminaalmenetluse üleandmise taotlemiseks kasutatavat **taotlusvormi** [...] parandada, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (**edaspidi „ELi toimimise leping“**) artikliga 290 vastu õigusakte käesoleva määruse lisa muutmiseks. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes³⁰ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (53) Selleks et tagada juhtumitega seotud andmete kiire, otsene, koostalitlusvõimeline, usaldusväärne ja turvaline vahetamine, peaks käesoleva määruse kohane teabevahetus üleandva ja ülevõtva asutuse vahel ning keskasutuste osalusel, kui liikmesriik on keskasutuse määranud, aga ka Eurojustiga toimuma üldjuhul määruse (EL).../... [digiteerimismäärus]³¹ tähenduses detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu. Eelkõige tuleks detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutada reeglina **taotlusvormi** [...] ja muu asjakohase teabe ja dokumentide vahetamiseks ning kogu muuks teabevahetuseks asutuste vahel käesoleva määruse alusel. Kui kohaldatakse üht või mitut määruses (EL).../... [digiteerimismäärus] nimetatud erandit, eelkõige juhul, kui detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutamine ei ole võimalik või asjakohane, võib kasutada muid kõnealuses määruses sätestatud sidevahendeid.

³⁰ ELT L 123, 12.5.2016, lk 13.

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslast koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

- (54) Liikmesriigid võiksid riikliku IT-süsteemi asemel kasutada komisjoni väljatöötatud tarkvara (etalonteostuse tarkvara). Etalonteostuse tarkvara peaks põhinema modulaarsel ülesehitusel, mis tähendab, et tarkvara on pakitud ja tarnitakse eraldi e-CODEXi komponentidest, mida on vaja selle detsentraliseeritud IT-süsteemiga ühendamiseks. Selline ülesehitus peaks võimaldama liikmesriikidel taaskasutada või täiustada oma olemasolevaid riiklikke õiguslase teabevahetuse taristuid, et kasutada neid piiriüleselt.

- (55) Komisjon peaks vastutama etalonteostuse tarkvara loomise, hooldamise ja arendamise eest. Komisjon peaks etalonteostuse tarkvara kavandama, arendama ja hooldama viisil, mis võimaldab vastutavatel töötajatel tagada kooskõla andmekaitseõuete ja -põhimõtetega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) 2018/1725³² ja (EL) 2016/679³³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/680³⁴, eelkõige lõimitud andmekaitse ja vaikimisi andmekaitse kohustuse ning küberturvalisuse kõrge tasemega. Samuti peaks etalonteostuse tarkvara hõlmama sobivaid tehnilisi meetmeid ja võimaldama võtta korralduslikke meetmeid, mida on vaja, et tagada turvalisuse ja koostalitlusvõime piisav tase, võttes arvesse seda, et vahetada võidakse ka erikategooriate andmeid. Komisjon ei **tohi** [...] etalonteostuse tarkvara loomise, hooldamise ja arendamise käigus **töödelda** isikuandmeid.

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

- (56) Komisjoni poolt tagasüsteemina välja töötatud etalonteostuse tarkvara peaks koguma seire eesmärgil vajalikke andmeid programmeerituna ning need andmed tuleks edastada komisjonile. Kui liikmesriigid otsustavad komisjoni välja töötatud etalonteostuse tarkvara asemel kasutada riiklikku IT-süsteemi, võib selline süsteem võimaldada kõnealuste andmete programmilist kogumist ning sellisel juhul tuleks need andmed edastada komisjonile. e-CODEXi ühendaval komponendil võiks olla ka funktsioon, mis võimaldab asjakohaseid statistilisi andmeid saada.
- (57) Et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks detsentraliseeritud IT-süsteemi loomiseks anda komisjonile rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011³⁵.

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (58) Käesoleva määrusega tuleks luua õiguslik alus isikuandmete vahetamiseks liikmesriikide vahel kriminaalmenetluse üleandmise eesmärgil kooskõlas direktiivi (EL) 2016/680 artikliga 8 ja artikli 10 punktiga a. Ent muude aspektide puhul, näiteks üleandva asutuse saadud isikuandmete säilitamise tähtaeg, peaksid üleandev ja ülevõttev asutus kohaldama isikuandmete töötlemise suhtes liikmesriikide õigusakte, mis on vastu võetud direktiivi (EL) 2016/680 alusel. Üleandvat ja ülevõtvat asutust tuleks pidada kõnealuse direktiivi kohasel isikuandmete töötlemisel vastutavateks töötlejateks. Keskasutused **võiksid pakkuda** üleandvatele ja ülevõtvatele asutustele haldustuge ning kui nad töötlevad isikuandmeid nende vastutavate töötlejate nimel, tuleks neid käsitada vastava vastutava töötleja volitatud töötlejatena. Kui isikuandmeid töödeldakse Eurojustis, tuleks käesoleva määruse kontekstis kohaldada [...] määrust (EL) 2018/1725, ilma et see piiraks [...] määruses (EL) 2018/1727³⁶ sätestatud spetsiifiliste andmekaitseenormide kohaldamist.
- (59) Kuna käesoleva määruse eesmärki (kriminaalmenetluste üleandmine) ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda selle ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu **(edaspidi „ELi lepingu“)** artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

³⁶ [...]

- (60) **ELi** [...] lepingule ja [...] **ELi** toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Iirimaa teatanud **19. juulil 2023 kätte saadud kirjas** oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.³⁷ [...]
- (61) **ELi** [...] lepingule ja [...] **ELi** toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (62) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725³⁸ artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse [...] **22. mail 2023**,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

³⁷ 12049/23.

³⁸ [...]

PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1 *Reguleerimisese*

1. Käesolevas määruses sätestatakse õigusnormid kriminaalmenetluste üleandmise kohta liikmesriikide vahel, et parandada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal tõhusat ja korrapärast õigusemõistmist.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigil **liidu liikmesriikides läbiviidatavate** kriminaalmenetluste üleandmise juhtudel [...].
3. Käesolev määrus ei mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguspõhimõtteid, mis on sätestatud **ELi** [...] lepingu artiklis 6.

Artikkel 2 *Mõisted*

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „üleandev riik“ – riik, kus **toimetatakse kriminaalmenetlust ning kus tehakse taotlus** kriminaalmenetluse üleandmiseks **teisele liikmesriigile või kes on algatanud konsultatsioone võimaliku üleandmise üle või kes on saanud konsulteerimistaotluse artikli 5 lõike 3 või artikli 15 lõike 2 alusel;**

- 2) „ülevõttev riik“ – riik, millele edastatakse kriminaalmenetluse üleandmise taotlus kriminaalmenetluse ülevõtmiseks **või kes on saanud taotluse pidada konsultatsioone võimaliku üleandmise üle või kes on algatanud konsultatsioone vastavalt artikli 5 lõikele 3 või artikli 15 lõikele 2;**
- 3) „üleandev asutus“ –
- a) konkreetses asjas pädev kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör või
 - b) muu pädev asutus, mille on pädevaks asutuseks määranud üleandev riik ja kes tegutseb konkreetses asjas kriminaalmenetluse uurimisorganina ja kellel on pädevus taotleda siseriikliku õiguse kohaselt kriminaalmenetluse üleandmist. Enne kui taotlus edastatakse ülevõtvale asutusele, peab üleandva riigi kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör lisaks kontrollima, kas see vastab käesolevas määruses sätestatud kriminaalmenetluse üleandmise taotluse esitamise tingimustele, ning taotluse kinnitama. Kui kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör on kriminaalmenetluse üleandmise taotluse kinnitanud, võib seda asutust kriminaalmenetluse üleandmise taotluse edastamisel käsitada ka üleandva asutusena;

- 4) „ülevõttev asutus“ – kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör, kellel on pädevus teha otsus selle kohta, kas nõustuda kriminaalmenetluse üleandmisega **või sellest keelduda** kooskõlas artikli 12 lõikega 1 ning **kui see on ülevõtva riigi õigussüsteemis lubatud**, võtta **käesolevas määruses või** tema [...]siseriiklikus õiguses ette nähtud **edasisi** meetmeid;

Olenemata sellest, et otsuse kriminaalmenetluse üleandmisega nõustumise või sellest keeldumise kohta artikli 12 lõike 1 alusel peab tegema kas kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör, võib ülevõttev riik ette näha, et käesoleva määruse kohaldamisel võib „ülevõtvat asutust“ käsitada teise pädeva asutusena, kes tegutseb kriminaalmenetluses uurimisorganina või süüdistuse ettevalmistamise eest vastutava asutusena ning kellel on pädevus võtta ettevalmistavaid või edasisi meetmeid;

- 5) „detsentraliseeritud IT-süsteem“ – määruse (EL) .../... [digiteerimismäärus] artikli 2 punktis 4 määratletud IT-süsteem;
- 6) „kuriteoohver“ – direktiivi 2012/29/EL artikli 2 lõike 1 punktis a määratletud kuriteoohver **või siseriikliku õiguse kohaselt määratletud juriidiline isik, kes on kannatanud sellise kuriteo tõttu kahju või majanduslikku kahju, mis on käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva kriminaalmenetluse ese.**

Artikkel 3
Kohtualluvus

1. **Niivõrd, kuivõrd ülevõtva riigi õiguses ei ole kohtualluvust juba sätestatud**, kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisel ülevõtva riigi kohtu alluvusse kõik kuriteod, mille suhtes kohaldatakse üleandva riigi õigust, järgmistes olukordades:
- a) ülevõttev riik keeldub raamotsuse 2002/584/JSK artikli 4 lõike 7 punkti b alusel loovutamast kahtlustatavat või süüdistatavat, kes asub ülevõttvas riigis või on selle kodanik või elanik;
 - b) ülevõttev riik keeldub loovutamast kahtlustatavat või süüdistatavat, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus ning kes asub ülevõttvas riigis või on selle kodanik või elanik, kui ta leiab, et erandjuhtudel, kui konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal on põhjendatult alust arvata, et tulenevalt asja konkreetsetest asjaoludest tooks üleandmine kaasa **ELi lepingu** artiklis 6 [...] ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise;
 - c) enamik kuriteo tagajärgedest või oluline osa kuriteoga tekitatud kahjust, mis kuuluvad **või kuulub** kuriteokoosseisu, tekkisid ülevõtva riigi territooriumil;
 - d) ülevõttvas riigis toimetatakse kahtlustatava või süüdistatava suhtes muid asjaolusid käsitlevaid kriminaalmenetlusi ning kahtlustatav või süüdistatav on ülevõtva riigi kodanik või elanik;
 - e) ülevõttvas riigis toimetatakse teiste isikute suhtes samu, osaliselt samu **või seonduvaid** asjaolusid käsitlevaid kriminaalmenetlusi ning üleantavas kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav on ülevõtva riigi kodanik või elanik.

2. Ülevõtva riigi poolt üksnes lõike 1 alusel kindlaks määratud kohtualluvust võib kasutada ainult **käesoleva määruse kohase** kriminaalmenetluse üleandmise taotluse alusel.

Artikkel 4

Kriminaalmenetlusest loobumine, selle peatamine või lõpetamine

Liikmesriik, kellel on siseriikliku õiguse kohaselt õigus esitada isikule kuriteo eest süüdistus, võib käesoleva määruse kohaldamisel loobuda [...] kriminaalmenetlusest või selle peatada või lõpetada, et anda selle kuriteoga seotud kriminaalmenetlus üle ülevõtvale riigile.

2. PEATÜKK

KRIMINAALMENETLUSE ÜLEANDMINE

Artikkel 5

Kriminaalmenetluse üleandmise taotlemise kriteeriumid

1. Kriminaalmenetluse üleandmise taotluse võib teha üksnes juhul, kui üleandev asutus leiab, et tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise eesmärk on paremini saavutatav, kui asjaomast kriminaalmenetlust toimetatakse teises liikmesriigis.
2. **Kui üleandev asutus kaalub, kas taotleda kriminaalmenetluse üleandmist, võtab ta arvesse eelkõige järgmisi kriteeriume:**
 - a) kuritegu on tervenisti või osaliselt toime pandud ülevõtva riigi territooriumil või enamik kuriteo tagajärgedest või oluline osa kuriteoga tekitatud kahjust, **mis kuuluvad või kuulub kuriteokoosseisu**, tekkisid ülevõtva riigi territooriumil;
 - b) **üks või mitu** kahtlustatavat või süüdistatavat on ülevõtva riigi kodanikud või elanikud;
 - c) **üks või mitu** kahtlustatavat või süüdistatavat asuvad [...] ülevõtvast riigis ning see riik keeldub [...] **neid** isikuid üleandvale riigile loovutamast:
 - i) raamotsuse 2002/584/JSK artikli 4 **punkti 2** alusel; [...]

- ii) **raamotsuse 2002/584/JSK** artikli 4 **punkti 3** alusel, kui keeldumine ei põhine kõnealuse isiku suhtes sama kuriteo kohta tehtud lõplikul kohtuotsusel, mis takistab edasist kriminaalmenetlust, või [...]
- iii) **raamotsuse 2002/584/JSK** artikli 4 **punkti 7** alusel;
- d) **üks või mitu** kahtlustatavat või süüdistatavat asuvad [...] ülevõtvas riigis ning see riik keeldub loovutamast **sedä** isikut, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, kui kõnealune riik leiab, et erandjuhtudel on konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal põhjendatult alust arvata, et tulenevalt asja konkreetsetest asjaoludest tooks üleandmine kaasa **ELi lepingu** artiklis 6 [...] ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise;
- e) enamik uurimise jaoks olulistest tõenditest asub ülevõtvas riigis või enamik asjaomastest tunnistajatest elab seal;
- f) ülevõtvas riigis toimetatakse kahtlustatava või süüdistatava suhtes samu või muid asjaolusid käsitlevat kriminaalmenetlust;
- g) ülevõtvas riigis toimetatakse teiste isikute suhtes samu, **osaliselt samu** või **seonduvaid** asjaolusid käsitlevat kriminaalmenetlust;
- h) **üks või mitu** kahtlustatavat või süüdistatavat kannavad või hakkavad kandma vabaduskaotuslikku karistust ülevõtvas riigis;

- (i) karistuse täideviimine ülevõtvast riigis tõenäoliselt parandab süüdimõistetud isiku sotsiaalse rehabilitatsiooni väljavaateid või karistuse täideviimine ülevõtvast riigis oleks muudel põhjustel asjakohasem;
- j) [...] üks kuriteoohvritest on ülevõtva riigi kodanik või elanik või mitu kuriteoohvrit on ülevõtva riigi kodanikud või elanikud. Lastest kuriteoohvreid võetakse nõuetekohaselt arvesse;
- k) liikmesriikide pädevad asutused on jõudnud üksmeelele menetluste ühte liikmesriiki koondamises.

3. Kahtlustatav või süüdistatav või [...] kuriteoohver [...] võib kooskõlas siseriiklikus õiguses sätestatud menetlustega teha [...] üleandva või ülevõtva riigi pädevatele asutustele ettepaneku [...] kriminaalmenetluse üleandmiseks käesolevas määruses sätestatud tingimustel [...]. Kui selline ettepanek tehakse ülevõtva riigi pädevale asutusele, võib asjaomane asutus kooskõlas artikli 15 lõikega 2 konsulteerida üleandva riigi pädeva asutusega. Käesoleva lõike alusel esitatud [...] ettepanekud ei tekita üleandvale riigile kohustust taotleda kriminaalmenetluse üleandmist ülevõtvale riigile või see ülevõtvasse riiki üle anda.

Artikkel 6

Kahtlustatava või süüdistatava õigused

1. Enne kriminaalmenetluse üleandmise taotluse tegemist võtab üleandev asutus kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega nõuetekohaselt arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigustatud huve [...].

- 1a. Käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 ning artiklites 15a ja 15c sätestatud õigusi kohaldatakse kahtlustatavate või süüdistatavate suhtes kriminaalmenetluses alates hetkest, mil liikmesriigi pädevad asutused on neile ametliku teatega või muul viisil teatavaks teinud, et neid kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteo toimepanemises, ja olenemata sellest, kas neilt on võetud vabadus.
2. Tingimusel et see ei kahjusta uurimise konfidentsiaalsust **ega kahjusta uurimist muul viisil, teavitab** üleandev asutus kahtlustatavat või süüdistatavat **kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega** ning talle arusaadavas keeles [...] kavandatavast kriminaalmenetluse üleandmise **taotlusest** ning [...] **annab talle** võimaluse esitada oma arvamus [...], välja arvatud juhul, kui üleandva asutuse mõistlikest jõupingutustest hoolimata ei ole võimalik seda isikut leida **või temaga ühendust võtta**. [...] Kui kriminaalmenetluse üleandmise taotlus tehakse artikli 5 lõike 3 kohase, kahtlustatava või süüdistatava esitatud **ettepaneku** [...] alusel, ei ole vaja **nimetatud ettepaneku** [...] teinud kahtlustatavat või süüdistatavat sel viisil [...] **teavitada**.
- 2a. **Kui kahtlustatav või süüdistatav viibib ülevõtvast riigis, võib üleandev asutus lõike 2 kohaldamisel edastada ülevõtvale asutusele täidetud standardvormi, mis kehtestatakse artikli 28 lõike 2 kohaselt. Sellisel juhul küsib ülevõttev asutus kahtlustatava või süüdistatava arvamust ja saadab vormi tagasi üleandvale asutusele.** Üleandev asutus võtab **kahtlustatava või süüdistatava** arvamust, millele on osutatud lõikes 2 [...], arvesse, kui ta otsustab, kas taotleda kriminaalmenetluse üleandmist.
3. [Viidud üle artiklisse 15a]

Artikkel 7
Kuriteoohvri õigused

1. Enne kriminaalmenetluse üleandmise taotluse tegemist võtab üleandev asutus kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega nõuetekohaselt arvesse kuriteoohvri õigustatud huve [...].
2. Tingimusel et see ei kahjusta uurimise konfidentsiaalsust **ega kahjusta uurimist muul viisil, teavitab üleandev asutus kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega ning teavitatavale arusaadavas keeles üleandvas riigis elavat või juriidilise isiku puhul seal asukohta omavat kuriteoohvrit, kes on taotlenud kriminaalmenetluse kohta teabe saamist kooskõlas direktiivi 2012/29/EL artikli 6 lõikega 1 või juriidilise isiku puhul kooskõlas siseriikliku õigusega, kavandatavast kriminaalmenetluse üleandmise taotlusest ning [...] annab kuriteoohvrile võimaluse esitada oma arvamus. [...] Kui kriminaalmenetluse üleandmise taotlus tuleneb artikli 5 lõike 3 kohasest kuriteoohvri ettepanekust, ei pea üleandev asutus sellisele kuriteoohvrile eespool nimetatud teavet esitama.**
3. Üleandev asutus võtab **kuriteoohvri** arvamust, millele on osutatud lõikes 2 [...], arvesse, kui ta otsustab, kas taotleda kriminaalmenetluse üleandmist.
4. *[Viidud üle artiklisse 15b]*

Artikkel 8
Õigus õiguskaitsevahendile
[Viidud üle artiklisse 15c]

Artikkel 9
Kriminaalmenetluse üleandmise taotlemise kord

1. Kriminaalmenetluse üleandmise taotluse **koostab üleandev asutus, kasutades [...]** lisas esitatud **taotlusvormi [...]**. Üleandev asutus kirjutab **taotlusvormile [...]** alla ja tõendab selle sisu täpsust ja õigsust.
2. Kriminaalmenetluse üleandmise taotlus peab olema nõuetekohaselt põhjendatud ja sisaldama eelkõige järgmist teavet:
 - a) teave üleandva asutuse kohta;
 - b) kriminaalmenetluse esemeks oleva kuriteo kirjeldus ja üleandva riigi kohaldatavad kriminaalõiguse sätted;
 - c) põhjused, miks üleandmine on vajalik ja asjakohane, ning eelkõige, milliseid artikli 5 lõikes 2 sätestatud kriteeriume kohaldatakse;
 - d) kahtlustatava või süüdistatava ja kuriteoohvri kohta kättesaadav vajalik teave;
 - e) hinnang selle kohta, millist mõju avaldab kriminaalmenetluse üleandmine kahtlustatava või süüdistatava ja kuriteoohvri õigustele, **tuginedes üleandvale asutusele kättesaadavale teabele, sealhulgas asjakohasel juhul asjaomaste isikute arvamus, mis on saadud vastavalt artikli 6 lõikele 2 või artikli 7 lõikele 2, või ettepanekute esitamine artikli 5 lõike 3 alusel;**

- f) teave menetlustoimingute või meetmete kohta üleandvas riigis, kui need mõjutavad kriminaalmenetlust, **sealhulgas ajutiselt kohaldatava kohtuliku sunnivahendi ja niisuguse meetme kohaldamise tähtaja kohta;**
- g) kõik kohaldatavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680 artikli 9 lõike 3 kohased isikuandmete töötlemise eritingimused.
3. Kui kahtlustatav või süüdistatav on esitanud oma arvamuse vastavalt artikli 6 lõikele 2 või kui kuriteoohver on esitanud oma arvamuse vastavalt artikli 7 lõikele 2, edastatakse see aramus ülevõtvale asutusele koos kriminaalmenetluse üleandmise taotlusega. Kui kahtlustatav, [...]süüdistatav või kuriteoohver on esitanud oma arvamuse suuliselt, tagab üleandev asutus, et kirjalik jälg selle arvamuse esitamise kohta on ülevõtvale riigile kättesaadav.
4. Vajaduse korral lisatakse kriminaalmenetluse üleandmise taotlusele kogu asjakohane lisateave ja kõik asjakohased lisadokumendid.
5. Lõikes 1 osutatud täidetud **taotlusvormi** [...] ja [...] kriminaalmenetluse üleandmise taotlusele lisatud muu kirjaliku **teabe olulised osad** [...] tõlgitakse ülevõtva riigi ametlikku keelde või muusse keelde, mida ülevõttev riik vastavalt artikli 30 lõike 1 punktile c aktsepteerib.
6. Üleandev asutus edastab kriminaalmenetluse üleandmise taotluse kas otse ülevõtvale asutusele või asjakohasel juhul artiklis 18 osutatud keskasutuse kaudu. Üleandev ja ülevõttev asutus suhtlevad edaspidi ametlikult kas otse või asjakohasel juhul artiklis 18 osutatud keskasutuse kaudu.

7. Kui ülevõttev asutus ei ole üleandvale asutusele teada, teeb üleandev asutus kõik vajalikud järelepärimised, sealhulgas **nõukogu otsusega 2008/976/JSK³⁹ ette nähtud** Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku kontaktasutuste kaudu, et teha kindlaks, milline asutus on pädev tegema artikli 12 kohast otsust.
- 7a. **Ülevõttev asutus saadab pärast taotlusvormi kättesaamist üleandvale asutusele kinnituse selle kättesaamise kohta põhjendamatult viivitusega nii kiiresti kui võimalik ja igal juhul seitsme päeva jooksul alates kättesaamisest. Kui vastavalt artiklile 18 on määratud keskasutus, kehtib see kohustus nii keskasutuse kui ka keskasutuselt kriminaalmenetluse üleandmise taotluse saanud ülevõtva asutuse suhtes.**
8. Kui ülevõtva riigi asutus, kes taotluse sai, ei ole pädev tegema artikli 12 kohast otsust, edastab ta taotluse põhjendamatult viivitusega pädevale ülevõtvale asutusele samas liikmesriigis ja teatab sellest üleandvale asutusele.

Artikkel 10

*Teave, mille üleandev asutus esitab **pärast taotluse edastamist***

Üleandev asutus teatab põhjendamatult viivitusega ülevõtvale asutusele kõigist kriminaalmenetlusele kaasneva mõjuga, taotluse edastamise järel üleandvas riigis tehtud menetlustoimingutest ja võetud meetmetest. **Selle teabe edastamisel ülevõtvale asutusele lisab üleandev asutus sellele kõik asjakohased dokumendid. [...]**

³⁹ Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus 2008/976/JSK Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku kohta (ELT L 348, 24.12.2008, lk 130).

Üleandev asutus tõlgib esimeses lõigus osutatud teabe olulised osad ja asjaomased dokumendid [...] ülevõtva riigi ametlikku keelde või muusse keelde, mida ülevõttev riik vastavalt artikli 30 lõike 1 punktile c aktsepteerib.

Artikkel 11

Taotluse tagasivõtmine

1. Üleandev asutus võib kriminaalmenetluse üleandmise taotluse tagasi võtta igal ajal enne seda, kui ta saab artikli 12 kohase ülevõtva asutuse **põhjendatud otsuse** [...] kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise kohta. **Sellisel juhul teavitab üleandev asutus sellest viivitamata ülevõtvat asutust.**
2. **Kui üleandev asutus on ülevõtvat asutust kriminaalmenetluse üleandmise taotluse tagasivõtmisest lõike 1 kohaselt teavitanud, jääb kriminaalmenetlus üleandvale asutusele.**

Artikkel 12

Ülevõtva asutuse otsus

1. Ülevõttev asutus teeb [...] otsuse selle kohta, kas nõustuda kriminaalmenetluse ülevõtmisega **või sellest täielikult või osaliselt keelduda**, ja ta otsustab kooskõlas siseriikliku õigusega, milliseid meetmeid võtta. **Ülevõtmisega nõustumise otsus peab olema nõuetekohaselt põhjendatud.**

2. Kui ülevõttev asutus leiab, et üleandva asutuse edastatud teave ei ole piisav, et ta saaks otsustada, kas nõustuda kriminaalmenetluse ülevõtmisega [...] või sellest keelduda, võib ta taotleda [...] lisateavet, mida ta peab vajalikuks. Üleandev asutus esitab nõutud lisateabe, kui see on kättesaadav, põhjendamatu viivitusega ja koos tõlkega ülevõtva riigi ametlikku keelde või mõnda muusse keelde, mida ülevõttev riik vastavalt artikli 30 lõike 1 punktile c aktsepteerib.
- 2a. Ülevõttev asutus edastab üleandvale asutusele lõikes 1 osutatud otsuse kooskõlas artikli 14 kohaste tähtaegadega.
3. Kui ülevõttev asutus otsustab artikli 13 kohaselt kriminaalmenetluse ülevõtmisest keelduda, teatab ülevõttev asutus [...] üleandvat asutust viimase taotlusel selle keeldumise põhjustest. [...]
4. [...]
5. Kui üleandev asutus on saanud artikli 12 lõike 2a kohaselt põhjendatud otsuse kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise kohta, [...] edastab üleandev asutus põhjendamatu viivitusega [...] kriminaalasja toimiku või selle asjakohaste osade originaalid või tõestatud koopiad ülevõtvale asutusele koos tõlkega ülevõtva riigi ametlikku keelde või muusse keelde, mida ülevõttev riik artikli 30 lõike 1 punkti c kohaselt aktsepteerib.

- 5a.** Ülevõtva asutuse taotluse korral edastab üleandev asutus kriminaalasja toimiku originaali koos asjakohaste füüsiliste tõenditega ülevõtvale asutusele põhjendamatu viivitusega, kui riigisisene menetlus on artikli 19 kohaselt lõpetatud. Juhul, kui on esitatud toimiku tõestatud koopia, edastatakse ainult asjakohased füüsilised tõendid, välja arvatud juhul, kui ülevõtval asutusel on vaja tutvuda originaaldokumentidega. Üleandev riik võib nõuda, et toimik või füüsilised tõendid tagastataks üleandvale riigile, kui ülevõtvas riigis neid enam ei nõuta või hiljemalt ülevõtvas riigis toimuva menetluse lõpus.
- 5b.** Lõigete 2, 5 ja 5a kohaldamise eesmärgil [...] võivad üleandev ja ülevõttev asutus omavahel konsulteerida, et leppida kokku edastatavad ja tõlgitavad dokumendid või nende osad.

Artikkel 13

Keeldumise põhjused

1. Ülevõttev asutus keeldub täielikult või osaliselt kriminaalmenetluse ülevõtmisest, kui ülevõtva riigi õiguse alusel ei saa [...] kriminaalmenetlust algatada **või jätkata** seoses kriminaalmenetluse üleandmise taotluse aluseks olevate asjaoludega ühel või mitmel järgmistest juhtudest:
- a) kui tegu, millega seoses taotlus tehti, ei käsitata ülevõtva riigi õigusnormide kohaselt kuriteona;
 - b) kui kriminaalmenetluse ülevõtmine oleks vastuolus topeltkaristamise keelu põhimõttega;

- c) kui kahtlustatavat ei saa tema vanuse tõttu kuriteo eest kriminaalvastutusele võtta;
- d) kui kriminaalkorras kohtu alla andmine on ülevõtva liikmesriigi õigusaktide kohaselt aegunud;
- da)** kui kuriteo eest kohtu alla andmise tingimused ei ole ülevõtvas riigis täidetud;
- e) kui kuritegu kuulub ülevõtva riigi õigusnormide kohaselt amnestia alla;
- f) kui kuritegu ei ole ülevõtva riigi kohtualluvuses **ei siseriikliku õiguse kohaselt ega artikli 3 alusel.**

2. Ülevõttev asutus võib kriminaalmenetluse ülevõtmisest täielikult või osaliselt keelduda, kui selleks on üks või mitu järgmist põhjust:

- a) ülevõtva riigi õiguse kohaselt eksisteerib privileeg või [...] immunitet, mis muudab menetluse võimatuks;
- b) ülevõttev asutus leiab, et kriminaalmenetluse üleandmine ei ole tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise huvides;
- c) kuritegu ei ole tervenisti või osaliselt toime pandud ülevõtva riigi territooriumil, enamik kuriteo tagajärgedest või oluline osa kuriteoga tekitatud kahjust, **mis kuuluvad või kuulub kuriteokoosseisu**, ei tekkinud selle riigi territooriumil ning kahtlustatav või süüdistatav ei ole selle riigi kodanik ega elanik;

- d) artikli 9 lõikes 1 osutatud taotlusvorm [...] on puudulikult täidetud või ilmselgelt väär ning seda ei ole pärast **käesoleva artikli** lõikes 3 osutatud konsulteerimist täiendatud ega parandatud;
- e) **tegu, millega seoses taotlus tehti, ei ole kuritegu kohas, kus see toime pandi, ja ülevõtval riigil ei ole oma siseriikliku õiguse kohaselt algset pädevust isikuid asjaomase kuriteo eest kohtu alla anda.**
3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud juhtudel **võib** [...] ülevõttev asutus, enne kui ta otsustab kas kriminaalmenetluse ülevõtmisest täielikult või osaliselt keelduda, **konsulteerida** üleandva asutusega ja vajaduse korral palub tal **põhjendamatu viivitusega** [...] esitada kogu vajalik teave.
4. Lõike 2 punktis a osutatud juhul ning kui privileegi või immuniteedi äravõtmise õigus on ülevõtva riigi asutusel, taotleb ülevõttev asutus, **et see asutus** [...] **kasutaks** kõnealust õigust **põhjendamatu viivitusega** [...]. [...] Kui privileegi või immuniteedi äravõtmise õigus on teise riigi asutusel või rahvusvahelisel organisatsioonil, taotleb üleandev asutus, **et see asutus kõnealust õigust kasutaks** [...].

Artikkel 14

Tähtajad

1. Ülevõttev asutus teatab üleandvale asutusele oma kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise **või sellest keeldumise** otsusest [...] **põhjendamatu viivitusega** ja igal juhul hiljemalt 60 päeva jooksul pärast seda, kui ülevõttev pädev asutus on kriminaalmenetluse üleandmise taotluse kätte saanud.

2. Kui ülevõtval asutusel ei ole konkreetsel juhul võimalik lõikes 1 sätestatud tähtajast kinni pidada, teatab ta sellest [...] **põhjendamatu viivituse** ta üleandvale asutusele ja esitab viivituse põhjused. Sellisel juhul võib lõikes 1 sätestatud tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.
3. Kui ülevõtva riigi õiguse alusel on olemas [...] privileeg või immunitet, algab lõikes 1 osutatud tähtaeg üksnes juhul, kui ülevõtvale asutusele on teatatud, et privileeg või immunitet on ära võetud, ja seda hakatakse arvestama alates päevast, mil privileegi või immunitedi äravõtmisest teatati.

Artikkel 15

Üleandva ja ülevõtva asutuse konsultatsioonid

1. Vajaduse korral ning ilma et see piiraks artikli 12 [...] **lõigete 2, 5 ja 5b**, artikli 13 lõike 3 ja artikli 17 lõike 2 kohaldamist, konsulteerivad üleandev ja ülevõttev asutus omavahel **põhjendamatu viivituse** [...], et tagada käesoleva määruse sujuv ja tõhus kohaldamine.
2. **Üleandva ja ülevõtva asutuse vahelised konsultatsioonid** võivad toimuda ka enne kriminaalmenetluse üleandmise taotluse tegemist, eelkõige selleks, et teha kindlaks, kas menetluse üleandmine oleks tõhusa ja korrakohase õigusemõistmise huvides. Selleks et teha ettepanek, et [...] kriminaalmenetlus üleandvalt riigilt **üle võetaks**, võib ülevõttev asutus konsulteerida üleandva asutusega **ka selles osas, kas** kriminaalmenetluse üleandmise taotluse **esitamine oleks võimalik** [...].
3. Kui üleandev asutus konsulteerib ülevõtva asutusega enne kriminaalmenetluse üleandmise taotluse tegemist, teeb üleandev asutus kriminaalmenetlusega seotud teabe ülevõtvale asutusele kättesaadavaks [...], **välja arvatud juhul, kui see kahjustaks uurimise konfidentsiaalsust või kahjustaks uurimist muul viisil.**

4. **Käesoleva artikli alusel esitatud** konsulteerimistaotlusele tuleb vastata **põhjendamatu** viivitusega.

Artikkel 15a

Kahtlustatavale ja süüdistatavale esitatav teave

1. Kui ülevõttev asutus on teinud kooskõlas artikli 12 lõikega 1 **põhjendatud** otsuse **nõustuda menetluse ülevõtmisega** ja tingimusel, et see ei kahjusta uurimise konfidentsiaalsust **ega piira uurimist muul viisil**, teavitab **ülevõttev** [...] asutus **põhjendamatu viivitusega** kahtlustatavat või süüdistatavat talle arusaadavas keeles kriminaalmenetluse üleandmise taotluse esitamisest ning sellest, et ülevõttev asutus on menetluse **ülevõtmisega nõustunud** [...], **välja arvatud juhul, kui** mõistlikest jõupingutustest hoolimata ei ole võimalik seda isikut leida **või temaga ühendust võtta**. Ülevõttev asutus esitab kahtlustatavale või süüdistatavale menetluse ülevõtmisega **nõustumise põhjendatud otsuse koopias ja teatab kahtlustatavale või süüdistatavale, et tal on ülevõtvast riigis õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja mis on selle kasutamise tähtaeg**.
- 1a. Kui kahtlustatav või süüdistatav viibib üleandvas riigis, võib ülevõttev asutus lõike 1 kohaldamisel edastada üleandvale asutusele täidetud standardvormi, mis kehtestatakse artikli 28 lõike 2 kohaselt. Sellisel juhul esitab üleandev asutus kahtlustatavale või süüdistatavale asjaomase teabe ja teavitab sellest vastavalt ülevõtvast asutust.

2. Kui ülevõttev asutus on teinud kooskõlas artikli 12 lõikega 1 otsuse **keelduda menetluse ülevõtmisest** ja tingimusel, et see ei kahjusta uurimise konfidentsiaalsust **ega piira uurimist muul viisil**, teavitab **üleandev** [...] asutus **põhjendamatu viivituse**ta kahtlustatavat või süüdistatavat talle arusaadavas keeles kriminaalmenetluse üleandmise taotluse esitamisest ning sellest, et ülevõttev asutus on menetluse **ülevõtmisest keeldunud** [...], **välja arvatud juhul, kui** mõistlikest jõupingutustest hoolimata ei ole võimalik seda isikut leida **või temaga ühendust võtta**.
- 2a. Kui kahtlustatav või süüdistatav viibib ülevõtvas riigis, võib üleandev asutus lõike 2 kohaldamisel edastada ülevõtvale asutusele täidetud vormi, mis kehtestatakse artikli 28 lõike 2 kohaselt. Sellisel juhul esitab ülevõttev asutus kahtlustatavale või süüdistatavale asjaomase teabe ja teavitab sellest vastavalt üleandvat asutust.

Artikkel 15b

Kuriteoohvrile esitatav teave

1. Kui ülevõttev asutus on teinud kooskõlas artikli 12 lõikega 1 **põhjendatud** otsuse **nõustuda menetluse ülevõtmisega** ja tingimusel, et see ei kahjusta uurimise konfidentsiaalsust **ega kahjusta uurimist muul viisil**, teavitab ülevõttev asutus **põhjendamatu viivituse**ta ning teavitatavale arusaadavas keeles üleandvas riigis elavat **või juriidilise isiku puhul seal asukohta omavat kuriteoohvrit, kes on taotlenud kriminaalmenetluse kohta teabe saamist kooskõlas direktiivi 2012/29/EL artikli 6 lõikega 1 või juriidilise isiku puhul kooskõlas siseriikliku õigusega**, kriminaalmenetluse üleandmise taotluse esitamisest ning sellest, et ülevõttev asutus on menetluse ülevõtmisega nõustunud [...], välja arvatud juhul, kui **ülevõtva** asutuse mõistlikest jõupingutustest hoolimata ei ole võimalik seda isikut leida **või temaga ühendust võtta**. Ülevõttev asutus **esitab kuriteoohvrile menetluse ülevõtmisega nõustumise põhjendatud otsuse koopiat ja teatab kuriteoohvrile, et tal on ülevõtvast riigis õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja mis on selle kasutamise tähtaeg**.
- 1a. Kui kuriteoohver viibib üleandvas riigis, võib ülevõttev asutus lõike 1 kohaldamisel edastada üleandvale asutusele täidetud standardvormi, mis kehtestatakse artikli 28 lõike 2 kohaselt. Sellisel juhul esitab üleandev asutus kuriteoohvrile asjaomase teabe ja teavitab sellest vastavalt ülevõtvast asutust.

2. Kui ülevõttev asutus on teinud kooskõlas artikli 12 lõikega 1 otsuse **keelduda menetluse ülevõtmisest** ja tingimusel, et see ei kahjusta uurimise konfidentsiaalsust **ega kahjusta uurimist muul viisil**, teavitab üleandev asutus **põhjendamatu viivituse**ta ning teavitatavale arusaadavas keeles üleandvas riigis elavat **või juriidilise isiku puhul seal asukohta omavat kuriteoohvrit, kes on taotlenud kriminaalmenetluse kohta teabe saamist kooskõlas direktiivi 2012/29/EL artikli 6 lõikega 1 või juriidilise isiku puhul kooskõlas siseriikliku õigusega**, kriminaalmenetluse üleandmise taotluse esitamisest ning sellest, et ülevõttev asutus on menetluse ülevõtmisest keeldunud [...], välja arvatud juhul, kui **üleandva** asutuse mõistlikest jõupingutustest hoolimata ei ole võimalik seda isikut leida **või temaga ühendust võtta**. Asjakohasel juhul võib üleandev asutus käesolevas lõikes osutatud ülesannete täitmiseks [...] ülevõtvalt asutuselt abi taotleda.

Artikkel 15c

Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile

1. Kahtlustataval, süüdistataval ja kuriteoohvril on ülevõtvas riigis õigus tõhusale õiguskaitsevahendile [...], et vaidlustada kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise otsus.
2. Õigust **tõhusale** õiguskaitsevahendile kasutatakse [...] ülevõtvas riigis kooskõlas selle **riigi** õigusega.
- 2a. **Kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise otsus vaadatakse läbi kooskõlas siseriikliku õigusega artikli 13 lõigetes 1 ja 2 sätestatud kriteeriumide alusel. Kaalutusõiguse kasutamise korral piirdub läbivaatamine selle hindamisega, kas ülevõttev asutus on ilmselgelt ületanud oma kaalutusõiguse piire.**
3. Tõhusa õiguskaitsevahendi kasutamise tähtaeg ei ole pikem kui 20 päeva alates **kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise kohta põhjendatud** otsuse [...] saamisest [...]. Ent kui kahtlustatav, süüdistatav või kuriteoohver ei ole üleandmise ajaks tuvastatud ja põhjendatud otsust ei saa seetõttu asjaomasele isikule sel ajal edastada, arvestatakse tähtaega alates kuupäevast, mil ülevõttev asutus ülevõtmisega nõustus. Lõplik otsus õiguskaitsevahendi kohta tehakse põhjendamatu viivitusega ja võimaluse korral 60 päeva jooksul.
4. **Kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise otsuse vaidlustamiseks kasutatava õiguskaitsevahendi peatav toime on reguleeritud siseriikliku õigusega.**

[...]
5. Ülevõttev asutus teatab üleandvale asutusele käesoleva artikli alusel kasutatavatest **tõhusatest** õiguskaitsevahenditest ja nende lõpptulemusest.

Artikkel 16

Koostöö Eurojusti ja Euroopa õigusalase koostöö võrgustikuga

Üleandev ja ülevõttev asutus võivad igas menetluse etapis taotleda Eurojusti või Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku abi kooskõlas nende pädevusega. Eelkõige võib Eurojust **hõlbustada, kui see on asjakohane**, [...] artikli [...] 12 lõike 2, artikli 13 lõike 3, artikli 15, artikli 17 lõike 2 ja **artikli 19 lõike 2 kohaldamist**.

Artikkel 17

Kriminaalmenetluse üleandmise kulud

1. Iga liikmesriik kannab ise oma kulud, mis on seotud käesoleva määruse kohaldamisest tuleneva kriminaalmenetluste üleandmisega.
2. Kui kriminaalasja toimiku ja muude artikli 12 **lõigete 2 ja 5** kohaste asjakohaste dokumentide tõlkimisega kaasneksid suured või erakorralised kulud, võib üleandev asutus esitada ülevõtvale asutusele ettepaneku kulud jagada. Ettepanekule tuleb lisada üleandva asutuse kantud kulude üksikasjalik jaotus. Pärast ettepaneku tegemist konsulteerivad üleandev asutus ja ülevõttev asutus omavahel. [...]

Artikkel 18

Keskasutuste määramine

Iga liikmesriik võib määrata ühe või mitu keskasutust, mis vastutavad kriminaalmenetluse üleandmise taotluste administratiivse edastamise ja vastuvõtmise eest ning muu sellega seotud ametliku kirjavahetuse eest.

3. PEATÜKK

KRIMINAALMENETLUSE ÜLEANDMISE TAGAJÄRJED

Artikkel 19

Tagajärjed üleandvas riigis

1. [...] **Kui saadakse põhjendatud otsus** [...] kriminaalmenetluse ülevõtmisega **nõustumise kohta kooskõlas artikli 12 lõikega 2a või artikli 15c kohane lõplik otsus õiguskaitsevahendi kohta**, peatatakse või lõpetatakse kõnealune kriminaalmenetlus üleandvas riigis kooskõlas siseriikliku õigusega, välja arvatud juhul, kui **õiguskaitsevahendi tulemus on, et kriminaalasi tuleb saata tagasi üleandvale riigile, või üleandev asutus on seda artikli 4 kohaselt juba teinud.** [...]
2. Olenemata lõikest 1 **võib kriminaalmenetlus üleandvas riigis jätkuda, et üleandev asutus saaks:** [...]
 - a) teha vajalikke **kiireloomulisi** uurimis- või muid menetlustoiminguid, sealhulgas võtta meetmeid kahtlustatava või süüdistatava põgenemise ärahoidmiseks, **või teha arestimisotsuseid;**[...]
 - b) jätkata varem kehtestatud vajalikke uurimis- või muid menetlustoiminguid, sealhulgas meetmeid kahtlustatava või süüdistatava põgenemise ärahoidmiseks, mida on vaja selleks, et täita nõukogu raamotsusel 2002/584/JSK või mõnel muul otsuste vastastikuse tunnustamise õigusaktil põhinevat otsust või vastata vastastikuse õigusabi taotlusele.

- 2a. **Pärast seda, kui ülevõttev asutus on teinud otsuse nõustuda kriminaalmenetluse ülevõtmisega, teevad üleandev asutus ja ülevõttev asutus võimalikult suures ulatuses ja kooskõlas oma siseriiklike õigusaktidega koostööd, eelkõige juhul, kui ülevõtva riigi õigus nõuab teatavate formaalsuste ja menetluste järgimist, eelkõige seoses tõendite lubatavusega.**
- 2b. **Kui vastastikuse tunnustamise või vastastikuse õigusabi menetlus on lõpule viidud või kui ülevõttev asutus on teinud vajalikud uurimis- või muud menetlustoimingud ning üleandva asutuse poolt lõike 2 [...] alusel võetavad meetmed ei ole enam vajalikud, siis kriminaalmenetlus üleandvas riigis peatatakse või lõpetatakse.**
3. Üleandev asutus võib kriminaalmenetlust jätkata või selle taasavada, kui ülevõttev asutus teatab talle oma otsusest lõpetada kriminaalmenetlus, mis on seotud kriminaalmenetluse üleandmise taotluse aluseks olevate asjaoludega, välja arvatud juhul, kui see otsus keelab ülevõtva riigi siseriikliku õiguse alusel lõplikult hilisema kohtu alla andmise ja ei võimalda seega ülevõtvas riigis samade tegude suhtes kriminaalmenetlust jätkata.
4. Lõige 3 ei mõjuta kuriteoohvrite õigust taotleda, et üleandvas riigis algatatakse kahtlustatava või süüdistatava suhtes kriminaalmenetlus või et see taasavatakse, kui see on üleandva riigi õigusega ette nähtud, välja arvatud juhul, kui ülevõtva asutuse otsus kriminaalmenetlus lõpetada keelab ülevõtva riigi riigisisese õiguse alusel lõplikult hilisema kohtu alla andmise ja ei võimalda seega ülevõtvas riigis samade tegude suhtes kriminaalmenetlust jätkata.

Artikkel 20

Tagajärjed ülevõtvas riigis

1. Ülevõetud kriminaalmenetluse suhtes kohaldatakse ülevõtva riigi õigust.
2. Tingimusel et see ei ole vastuolus ülevõtva riigi õiguse aluspõhimõtetega, on kõigil kriminaalmenetlus- või uurimistoimingutel, mille pädevad asutused on teinud üleandvas riigis, [...] ülevõtvas riigis samasugune toime nagu juhul, kui selle toiminguga oleks nõuetekohaselt sooritanud tema enda asutused. **Ilma et see piiraks artikli 13 lõike 1 punkti d kohaldamist, on mis tahes toimingul, mis katkestab või peatab aegumistähtaaja, kui see toiming on üleandvas riigis nõuetekohaselt tehtud, ülevõtvas riigis samasugune mõju, kui selline toiming katkestab või peatab ka ülevõtva riigi õiguse kohase aegumistähtaaja.**
- 2a. **Liikmesriigid võivad oma siseriiklikus õiguses sätestada, et juhtudel, kui kohtualluvus põhineb artiklil 3 ja kui nad tegutsevad ülevõtva riigina ning kahtlustatav või süüdistatav asub selles riigis, võib ülevõttev riik üleandva riigi taotlusel pärast üleandmistaoitluse ja sellega seotud toimiku kättesaamist ning enne ülevõtmisega nõustumise otsuse tegemist kahtlustatava või süüdistatava vahi alla võtta või võtta muid meetmeid selle tagamiseks, et kahtlustatav või süüdistatav püsiks tema territooriumil, või võtma muid ajutisi meetmeid, näiteks arestimismetmeid, kuni siseriikliku õiguse kohaselt tehakse kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise otsus.**

3. Üleandva asutuse esitatud tõendite lubatavaks tunnistamisest ülevõtva riigi kriminaalmenetluses ei saa keelduda üksnes põhjendusega, et need koguti teises liikmesriigis. Üleandva riigi kogutud tõendeid võib kasutada ülevõtva riigi kriminaalmenetluses, tingimusel et nende lubatavus [...] **on kooskõlas** ülevõtva riigi õiguse aluspõhimõtetega. **Käesolev määrus ei mõjuta menetleva kohtu õigust tõendeid vabalt hinnata.**
4. Kui ülevõtvas riigis määratakse isikule vabadusekaotuslik karistus või tehakse tema suhtes kinnipidamiskorraldus, arvestab ülevõttev riik kogu üleandvas riigis viibitud kinnipidamisaja, mis määrati üleantud kriminaalmenetluse raames, maha kogu kinnipidamisajast, mis tuleb viibida ülevõtvas riigis määratud vabadusekaotusliku karistuse või tehtud kinnipidamiskorralduse tagajärjel. Selleks edastab üleandev asutus ülevõtvale asutusele kogu teabe kahtlustatava või süüdistatava kinnipidamise kestuse kohta üleandvas riigis.
5. Kui kriminaalmenetlust saab nii üleandvas kui ka ülevõtvas riigis algatada ainult kaebuse alusel, kehtib üleandvas riigis esitatud kaebus ka ülevõtvas riigis.
6. Kuriteo eest mõistetakse karistus ülevõtva riigi õiguse kohaselt, kui selles õiguses ei ole sätestatud teisiti. Ülevõttev asutus võib kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega võtta arvesse üleandva riigi õigusnormidega ette nähtud maksimumkaristust, kui kuritegu [...] **pandi toime** üleandva riigi territooriumil ja **kui see on süüdistatava kasuks**. Kui kohtualluvus tugineb ainult artiklile 3, ei või ülevõtvas riigis mõistetud karistus olla karmim üleandva riigi õigusnormidega ettenähtud maksimumkaristusest.

Artikkel 21

Ülevõtva asutuse esitatav teave

1. Ülevõttev asutus, **või kui see on asjakohane, muu pädev asutus** teatab üleandvale asutusele kriminaalmenetluse lõpetamisest või igast otsusest, mis on tehtud kriminaalmenetluse lõpus, muu hulgas sellest, kas see otsus keelab ülevõtva riigi õiguse alusel lõplikult hilisema kohtu alla andmise ja ei võimalda seega ülevõtvas riigis samade tegude suhtes kriminaalmenetlust jätkata, **teabe mõistetud karistuse lõplikust täideviimisest** ning kogu muu olulise teabe. Ta edastab üleandvale asutusele kriminaalmenetluse lõpus tehtud **lõpliku** kirjaliku otsuse koopia.
2. Nimetatud teave ja lõplik otsus esitatakse vähemalt koos selle oluliste osade tõlkega üleandva riigi ametlikku keelde või mõnda muusse keelde, mida üleandev riik vastavalt artikli 30 lõike 1 punktile c aktsepteerib.

4. PEATÜKK

TEABEVAHENDID

Artikkel 22

Teabevahendid

1. Käesoleva määruse kohane teabevahetus, sealhulgas lisas osutatud [...] **taotlusvormi**, artikli 12 lõikes 1 osutatud otsuse ja muude artikli 12 lõikes 5 osutatud dokumentide edastamine, üleandva ja ülevõtva asutuse vahel ning keskasutuste osalusel, kui liikmesriik on artikli 18 kohaselt määranud keskasutuse, samuti teabevahetus Eurojustiga toimub kooskõlas määruse (EL).../... [digitaliseerimismäärus] artikliga 3.
2. Detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu edastatava teabe suhtes kohaldatakse määruse (EL).../... [digitaliseerimismäärus] (milles sätestatakse e-allkirja ja e-templi eeskirjad, e-dokumentide õiguslik toime ja edastatud teabe kaitse) artikli 7 [...] lõikeid 1 ja 2 ning artikleid [...] 8 ja [...] 14.
3. Artikli 12 lõike 5b ja artikli 15 kohased konsultatsioonid üleandva ja ülevõtva asutuse vahel ning keskasutuse(te) osalusel, kui liikmesriik on artikli 18 kohaselt määranud keskasutuse, ning Eurojustiga võivad toimuda kõiki asjakohaseid sidevahendeid kasutades, sealhulgas detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu.

Artikkel 23

Detsentraliseeritud IT-süsteemi loomine

1. [...] Komisjon võtab vastu määruse (EL) [digitaliseerimise määrus] artikli 3 lõikes 1 osutatud detsentraliseeritud IT-süsteemi käsitlevad rakendusaktid, milles sätestatakse:
 - a) [...] detsentraliseeritud IT-süsteemi **puhul kasutatavate** elektrooniliste teabevahetusmeetodite **tehniline kirjeldus**;
 - b) teabevahetusprotokollide tehniline kirjeldus;
 - c) infoturbe eesmärgid ja asjakohased tehnilised meetmed, millega tagatakse minimaalsed infoturbestandardid ja kõrgetasemeline küberturvalisus teabe töötlemiseks ja edastamiseks detsentraliseeritud IT-süsteemis;
 - d) detsentraliseeritud IT-süsteemi osutatavate teenuste minimaalsed kättesaadavuse eesmärgid ja võimalikud seonduvad tehnilised nõuded;
 - e) määruse (EL) 2022/850 artikli 3 punktis 9 määratletud digitaalsed protsessistandardid.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 2[...]9a lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.
3. Lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu [*hiljemalt kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist*].

Artikkel 24

Etalonteostuse tarkvara

1. Komisjon loob etalonteostuse tarkvara, mida liikmesriigid võivad otsustada kasutada oma tagasüsteemina riikliku IT-süsteemi asemel, **tagab selle kättesaadavuse** ning hooldab ja arendab seda tarkvara. Etalonteostuse tarkvara loomist, hooldamist ja arendamist rahastatakse liidu üldeelarvest.
2. Lõikes 1 osutatud etalonteostuse tarkvara saab kasutada ka Eurojust.
3. Komisjon tagab etalonteostuse tarkvara tasuta pakkumise, hoolduse ja toe.
- 3a. **Etalonteostuse tarkvara pakub ühtset liidest teiste riiklike IT-süsteemidega suhtlemiseks.**

Artikkel 25

Detsentraliseeritud IT-süsteemi kulud

1. Iga liikmesriik **või määruse (EL) 2022/850 artikli 3 punktis 4 määratletud volitatud e-CODEXi pääsupunkti käitav üksus** kannab selliste detsentraliseeritud IT-süsteemi **pääsupunktide** paigaldus-, käitus- ja hoolduskulud, [...] mille eest ta vastutab.
2. Iga liikmesriik **või määruse (EL) 2022/850 artikli 3 punktis 4 määratletud volitatud e-CODEXi pääsupunkti käitav üksus** kannab oma vastavate riiklike, või **kui see on asjakohane**, muude IT-süsteemide loomise ja nende pääsupunktidega koostalitlusvõimeliseks kohandamise ning nende süsteemide administreerimise, toimimise ja hooldamise kulud.
3. Eurojust kannab tema vastutusalasse kuuluva detsentraliseeritud IT-süsteemi komponentide paigaldus-, käitus- ja hoolduskulud.
4. Eurojust kannab oma kohtuasjahaldussüsteemi loomise ja pääsupunktidega koostalitlusvõimeliseks kohandamise ning selle süsteemi administreerimise, toimimise ja hooldamise kulud.

Artikkel 26

(viidud üle artiklisse 29a)

5. PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 27

Järelevalve [...]

1. Liikmesriigid koguvad korrapäraselt põhjalikku **teavet** [...], et komisjon saaks jälgida käesoleva määruse kohaldamist. **Liikmesriikide pädevad** asutused säilitavad [...] nimetatud **teavet** [...] ning saadavad selle igal aastal komisjonile. Nad võivad töödelda **selle teabe** [...] koostamiseks vajalikke isikuandmeid.
- 1a. [...] **Lõikes 1 osutatud teave** hõlmab, **kui see on asjaomastes liikmesriikides kesktasandil kättesaadav**, järgmist:
 - a) kriminaalmenetluse üleandmise taotluste arv, sealhulgas üleandmise taotlemise kriteeriumid, **üleandva** [...] riigi järgi;
 - b) nii nende kriminaalmenetluse ülevõtmiste arv, millega on nõustunud, kui ka nende arv, millest on keeldutud, sealhulgas keeldumise põhjused, **ülevõtva** [...] riigi järgi;
 - c) [Viidud üle lõike 1b punkti a]
 - d) kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise **või sellest keeldumise** otsuse kohta teabe edastamiseks kuluv aeg;
 - e) [Viidud üle lõike 1b punkti b]
 - f) [Viidud üle lõike 1b punkti c]

- 1b. [...] Lõikes 1 osutatud teave, võib hõlmata, kui see on asjaomastes liikmesriikides kesktasandil kättesaadav, ka järgmist:
- a) nende uurimiste ja kohtu alla andiste arv, mida pärast kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumist ei jätkatud;
 - b) nende õiguskaitsevahendite arv, mida kasutas kas kahtlustatav, süüdistatav või kuriteoohver kriminaalmenetluse ülevõtmisega nõustumise otsuste vaidlustamiseks, sealhulgas edukalt vaidlustatud otsuste arv;
 - c) nelja aasta möödumisel artikli 23 lõikes 1 osutatud rakendusaktide jõustumise kuupäevast artikli 25 lõike 2 alusel tekkinud kulud.
2. Etalonteostuse tarkvara ja, kui see on vastavalt varustatud, riiklik tagasüsteem koguvad programmeerituna lõike 1a punktides a, b ja d osutatud andmeid ning edastavad need kord aastas komisjonile.
- 2a. Käesoleva artikli lõikes 1a osutatud teave edastatakse kahe aasta möödumisel artikli 23 lõikes 2 osutatud rakendusaktide jõustumise kuupäevast.

Artikkel 28

Taotlusvormi [...] muutmise ja uute vormide kehtestamine

1. Komisjonil on õigus võtta artikli 29 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad lisa muutmist, et seda ajakohastada või teha selles tehnilisi muudatusi. **Sellised muudatused peavad olema kooskõlas käesoleva määrusega ning ei mõjuta seda.**

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 29 vastu delegeeritud õigusakte, et koostada standardvormid kahtlustavate, süüdistatavate ja kuriteoohvrite arvamuse saamiseks või neile teabe esitamiseks artikli 6 lõike 2a, artikli 15a lõike 1a ja lõike 2a ning artikli 15b lõike 1a kohaselt.
3. Lõikes 2 [...] osutatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu [kahe aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist].

Artikkel 29
Delegeerimine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 28 osutatud **õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile** määramata ajaks alates [käesoleva määruse kohaldamise kuupäev].
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 28 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse selles otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 28 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 29a (endine artikkel 26)

Komiteemenetlus

1. **Artikli 23 kohaldamisel** abistab komisjoni komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
- 2a. **Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.**

Artikkel 30

Teated

1. Hiljemalt [käesoleva määruse kohaldamise kuupäev] teavitab iga liikmesriik komisjoni järgmisest:
 - a) asutused, mis on [...] **nende** siseriikliku õiguse kohaselt pädevad kooskõlas artikli 2 punktidega 3 ja 4 tegema ja/või kinnitama ning täitma kriminaalmenetluse üleandmise taotlusi;
 - b) teave määratud keskasutuse või -asutuste kohta, kui liikmesriik soovib kasutada artikli 18 kohast võimalust;
 - c) kriminaalmenetluse üleandmise taotluste ja muude tõendavate dokumentide [...] **esitamisel ning asutuste, kui nad tegutsevad üleandva ja ülevõtva riigina, omavahelises suhtluses** aktsepteeritavad keeled.
2. Komisjon **tagab, et** [...] lõike 1 alusel saadud teave **tehakse** üldsusele kättesaadavaks [...] Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku veebisaidil.

Artikkel 31

Seosed teiste rahvusvaheliste lepingute ja kokkulepetega

1. Piiramata nende kohaldamist liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel, asendab käesolev määrus **selle kohaldamisala piires** alates [käesoleva määruse kohaldamise kuupäev] nende liikmesriikide vahelistes suhetes, kelle suhtes kehtib käesolev määrus, 15. mai 1972. aasta kriminaalmenetluse ülevõtmise Euroopa konventsiooni ning 20. aprilli 1959. aasta kriminaalasjades vastastikuse abistamise Euroopa konventsiooni vastavad sätted.

2. Lisaks käesolevale määrusele võivad liikmesriigid sõlmida teiste liikmesriikidega selliseid kahe- või mitmepoolseid lepinguid või kokkuleppeid või jätkata nende kohaldamist pärast käesoleva määruse jõustumist üksnes siis, kui need lepingud või kokkulepped võimaldavad täiendavalt tugevdada käesoleva määruse eesmärke ning aitavad hõlbustada või veelgi hõlbustavad kriminaalmenetluste üleandmise menetlusi, tingimusel et pakutavate tagatiste tase on sama mis käesolevas määruses sätestatud tagatistel.
3. Liikmesriigid teatavad nõukogule ja komisjonile hiljemalt [*käesoleva määruse kohaldamise kuupäev*], milliste lõikes 2 osutatud lepingute ja kokkulepete kohaldamist nad soovivad jätkata. Liikmesriigid teatavad samuti komisjonile lõikes 2 osutatud kõigist uutest lepingutest ja kokkulepetest kolme kuu jooksul pärast nende allakirjutamist.

Artikkel 32

Aruandlus

Hiljemalt viis aastat pärast [*käesoleva määruse kohaldamise kuupäev*] esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele käesoleva määruse kohaldamise aruande, mis põhineb liikmesriikide poolt artikli 27 lõike 1 kohaselt esitatud ja komisjoni poolt kogutud teabel.

Artikkel 33

Üleminekusätted

1. **Käesolevat määrust kohaldatakse [*käesoleva määruse kohaldamise kuupäev*] või pärast seda edastatud taotlusvormide suhtes. Enne [*käesoleva määruse kohaldamise kuupäev*] saadud kriminaalmenetluse üleandmise taotluste suhtes kohaldatakse jätkuvalt olemasolevaid kriminaalmenetluse üleandmisega seotud õigusakte.**

2. Enne artikli 22 lõikes 1 osutatud kohustuse kohaldamist toimub käesoleva määruse kohane teabevahetus üleandva ja ülevõtva asutuse vahel ning asjakohasel juhul keskasutuste osalusel ning ka Eurojustiga sobival alternatiivsel viisil, võttes arvesse vajadust tagada kiire, turvaline ja usaldusväärne teabevahetus.

Artikkel 34

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [selle kuu esimesest päevast, mis järgneb kaheaastase ajavahemiku möödumisele käesoleva määruse jõustumise kuupäevast].

Pädevate asutuste kohustust kasutada käesoleva määruse kohaseks teabevahetuseks detsentraliseeritud IT-süsteemi kohaldatakse alates selle kuu esimesest päevast, mis järgneb kaheaastase ajavahemiku möödumisele artiklis 23 osutatud rakendusaktide vastuvõtmise kuupäevast.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

KRIMINAALMENETLUSE ÜLEANDMISE TAOTLUS

Taotluse [...] eesmärk on:

- ☐ konsulteerida kriminaalmenetluse võimaliku üleandmise küsimuses
- ☐ taotleda kriminaalmenetluse üleandmist

A osa

Üleandev riik:

Üleandev [...] asutus:

Ülevõttev [...] riik:

Ülevõttev asutus:

Ülevõtva riigi asutus, kellega on enne käesoleva taotluse esitamist konsulteeritud (kui see on asjakohane):

B osa Kahtlustatava või süüdistatava isikusamasus

1. Kahtlustatava või süüdistatava tuvastamine

- ☐ Kahtlustatav või süüdistatav on veel tuvastamata
- ☐ Kahtlustatav või süüdistatav on tuvastatud

Juhul kui kahtlustatav või süüdistatav on tuvastatud,

märkige kogu teave, mis on kahtlustatava või süüdistatava kohta teada. Kui tegemist on rohkem kui ühe isikuga, esitage teave iga isiku kohta⁴⁰.

i) Füüsilised isikud

Perekonnanimi:

Eesnimi (-nimed):

Asjakohasel juhul muu nimi (muud nimed):

Asjakohasel juhul varjunimed:

Sugu:

Kodakondsus:

Isikukood või sotsiaalkindlustusnumber, **kui see on olemas**:

Isikut tõendava dokumendi (tõendavate dokumentide) (ID-kaart, pass) liik ja number, kui see on olemas:

Sünniaeg:

⁴⁰ Elektroonilise vormi puhul võiks kaaluda rippmenüüd, mis võimaldab eri kandeid iga kahtlustatava/süüdistatava kohta.

Sünnikoht:

Elukoht ja/või teadaolev aadress; kui aadress ei ole teada, siis märkige viimane teadaolev aadress:

Töökoht (sealhulgas kontaktandmed):

Muud kontaktandmed (e-post, telefoninumber):

Keel(ed), mida isik mõistab:

Muu asjakohane teave:

Kirjeldage, milline on asjaomase isiku roll menetluses.

☐ Kahtlustatav

☐ Süüdistatav

☐ Pädevad asutused on kahtlustatavat või süüdistatavat teavitanud, et teda kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteo toimepanemises

☐ Pädevad asutused ei ole kahtlustatavat või süüdistatavat teavitanud, et teda kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteo toimepanemises

☐ Kahtlustatavale või süüdistatavale esitati asjaomases kriminaalmenetluses süüdistus

☐ Kahtlustatavalt või süüdistatavalt on selle kriminaalmenetluse eesmärgil võetud isikuvabadus järgmisel ajavahemikul: kuni(pp-kk-aaaa)

ii) Juriidilised isikud

Nimi:

Juriidilise isiku vorm:

Asjakohasel juhul lühinimi, tavanimi või ärinimi:

Registreeritud asukoht/tegevuskoht:

Registreerimisnumber:

Juriidilise isiku aadress:

Muud kontaktandmed (e-post, telefoninumber):

Juriidilise isiku esindaja nimi:

Muu asjakohane teave:

Kirjeldage, milline on asjaomase isiku roll menetluses.

☐ Kahtlustatav

☐ Süüdistatav

☐ Pädevad asutused on asjaomast isikut teavitanud, et teda kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteo toimepanemises

☐ Pädevad asutused ei ole asjaomast isikut teavitanud, et teda kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteo toimepanemises

☐ Asjaomasele isikule esitati asjaomases kriminaalmenetluses süüdistus

2. Kahtlustatava või süüdistatava arvamus

☐ Kahtlustatav või süüdistatav **tegi ettepaneku** kriminaalmenetluse üleandmise menetluse algatamiseks

☐ Kahtlustatavale või süüdistatavale on teatatud kriminaalmenetluse kavandatavast üleandmisest

☐ Kahtlustatavale või süüdistatavale ei ole kriminaalmenetluse kavandatavast üleandmisest teatatud / **Kahtlustatava või süüdistatava arvamust ei ole küsitud**, sest:

☐ see oleks kahjustanud uurimise konfidentsiaalsust või kahjustanud uurimist muul viisil

☐ mõistlikest jõupingutustest hoolimata ei olnud võimalik seda isikut leida või temaga ühendust võtta

☐ Kahtlustatav või süüdistatav esitas kriminaalmenetluse kavandatava üleandmise kohta oma arvamuse. Arvamus on lisatud käesolevale taotlusele. [...] **Vt manust.**

☐ Kahtlustatav või süüdistatav ei esitanud kriminaalmenetluse kavandatava üleandmise kohta oma arvamust

C osa Kuriteoohvri(te) isikusamasus⁴¹

1. Märkige kogu teave, mis on kuriteoohvri isiku kohta teada. Kui tegemist on rohkem kui ühe isikuga, esitage teave iga isiku kohta.

i) Füüsilised isikud

Perekonnanimi:

Eesnimi (-nimed):

Sugu:

Kodakondsus:

Isikukood või sotsiaalkindlustusnumber, **kui see on olemas**:

Isikut tõendava dokumendi (tõendavate dokumentide) (ID-kaart, pass) liik ja number, kui see on olemas:

Sünniaeg:

Sünnikoht:

Elukoht ja/või teadaolev aadress; kui aadress ei ole teada, siis märkige viimane teadaolev aadress:

Töökoht (sealhulgas kontaktandmed):

Muud kontaktandmed (e-post, telefoninumber):

Keel(ed), mida isik mõistab:

Muu asjakohane teave:

ii) Juriidilised isikud

Nimi:

Juriidilise isiku vorm:

Asjakohasel juhul lühinimi, tavanimi või ärinimi:

Registreeritud asukoht/tegevuskoht:

Registreerimisnumber:

Juriidilise isiku aadress:

Muud kontaktandmed (e-post, telefoninumber):

Juriidilise isiku esindaja nimi:

Muu asjakohane teave:

2. Kuriteoohvri(te) arvamus

☐ [...] **Üks või mitu** kuriteoohvrit [...] **tegid ettepaneku** kriminaalmenetluse üleandmise menetluse algatamiseks

☐ [...] **Üht või mitut** üleandvas riigis elavat **või juriidilise isiku puhul seal asukohta omavat** kuriteoohvrit, kes on taotlenud kriminaalmenetluse kohta teabe saamist kooskõlas **direktiivi 2012/29/EL artikli 6 lõikega 1 või juriidilise isiku puhul kooskõlas siseriikliku õigusega**, teavitati kriminaalmenetluse kavandatavast üleandmisest

⁴¹ Kui tegemist on rohkem kui ühe kuriteoohvriga, võiks kaaluda rippmenüüd.

☐ [...] Üht või mitut üleandvas riigis elavat või juriidilise isiku puhul seal asukohta omavat kuriteoohvrit, kes on taotlenud kriminaalmenetluse kohta teabe saamist kooskõlas direktiivi 2012/29/EL artikli 6 lõikega 1 või juriidilise isiku puhul kooskõlas siseriikliku õigusega, ei teavitatud kriminaalmenetluse kavandatavast üleandmisest, sest [...]:

☐ see oleks kahjustanud uurimise konfidentsiaalsust või kahjustanud uurimist muul viisil

☐ üks või mitu kuriteoohvrit esitasid kriminaalmenetluse kavandatava üleandmise kohta oma arvamuse. Arvamus on lisatud käesolevale taotlusele. Vt manust.

☐ Ükski kuriteoohver ei esitanud menetluse kavandatava üleandmise kohta oma arvamust

D osa Lühülevaade faktilistest asjaoludest ja nende õiguslik kvalifikatsioon

1. Taotluse aluseks oleva kuriteo (kuritegude) kirjeldus ja kokkuvõte selle (nende) asjaoludest:

2. Menetlus on jõudnud järgmisesse etappi:

☐ uurimine / kohtu alla andmine

[...]

☐ kohtulik arutamine

2.1. Esitage täiendavad täpsustused uurimise / kohtu alla andmise või kohtuliku arutamise edenemise kohta:

3. Taotluse aluseks oleva kuriteo (kuritegude) laad ja õiguslik kvalifikatsioon [...] sealhulgas teave üleandvas riigis asjaomase kuriteo puhul kohaldatava maksimumkaristuse ja karistust käsitlevate asjakohaste sätete kohta

5. Teave aegumistähtaja katkemist või peatamist põhjustava toimingu kohta:

[...]

E osa Teave menetluse kohta üleandvas riigis

1. Kõik üleandvas riigis tehtud [...] uurimis- või muud menetlustoimingud

A) Meetmed kahtlustatava või süüdistatava põgenemise ärahoidmiseks või muud ennetavad meetmed

(kirjeldage):

B) Arestimisotsused:

C) Uurimistoimingud (kirjeldage):

2. Teave kogutud tõendite kohta

A) Üleandvas riigis kriminaalmenetluse käigus on kogutud järgmised materjalid ja dokumendid (kirjeldage): [...]

[...]

F osa Taotluse põhjused

1. Taotluse põhjused, sealhulgas põhjendus selle kohta, miks on menetluse üleandmine vajalik ja asjakohane, ning hinnang menetluse üleandmise mõju kohta kahtlustatava(te) või süüdistatava(te) ja kuriteoohvri(te) õigustele:

2. Kriminaalmenetluse üleandmise taotlemise kriteeriumid:

☐ kuritegu on [...] **tervenisti või osaliselt** toime pandud ülevõtva riigi territooriumil või enamik **kuriteo** tagajärgedest või oluline osa kuriteoga tekitatud kahjust, **mis kuuluvad või kuulub kuriteokoosseisu**, tekkisid ülevõtva riigi territooriumil

☐ **üks või mitu** kahtlustatavat või süüdistatavat on ülevõtva riigi kodanikud või elanikud

☐ **üks või mitu** kahtlustatavat või süüdistatavat **asuvad** kriminaalmenetlust ülevõtvast riigis ning see riik keeldub **kõnealuseid isikuid** [...] üleandvale riigile loovutamast kas

1) raamotsuse 2002/584/JSK artikli 4 [...] punkti 2 alusel, [...] 2) raamotsuse 2002/584/JSK artikli 4 [...] punkti 3 alusel, kui selline keeldumine ei põhine talle sama kuriteo kohta tehtud lõplikul kohtuotsusel, mis ei võimalda kriminaalmenetlust jätkata, või 3) [...] raamotsuse 2002/584/JSK artikli 4 [...] punkti 7 alusel

☐ **üks või mitu** kahtlustatavat või süüdistatavat **asuvad** [...] ülevõtvast riigis ning see riik keeldub loovutamast **neid isikuid**, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, kui kõnealune riik leiab, et erandjuhtudel on konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal põhjendatult alust arvata, et tulenevalt asja konkreetsetest asjaoludest tooks üleandmine kaasa **ELi lepingu** artiklis 6 [...] ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise

☐ enamik uurimise jaoks olulistest tõenditest asub ülevõtvast riigis või enamik asjaomastest tunnistajatest elab seal

☐ ülevõtvast riigis toimetatakse kahtlustatava või süüdistatava suhtes samu või muid asjaolusid käsitlevat kriminaalmenetlust

☐ ülevõtvast riigis toimetatakse teiste isikute suhtes samu, **osaliselt samu** või **seonduvaid** asjaolusid käsitlevat kriminaalmenetlust

☐ **üks või mitu** kahtlustatavat või süüdistatavat **kannavad** või **hakkavad** kandma vabaduskaotuslikku karistust ülevõtvast riigis

☐ karistuse täideviimine ülevõtvast riigis tõenäoliselt parandab süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni või karistuse täideviimine ülevõtvast riigis oleks muudel põhjustel asjakohasem [...]

☐ [...] **üks või mitu** kuriteoohvritest on ülevõtva riigi kodanikud või elanikud. **Lastest kuriteoohvreid võetakse nõuetekohaselt arvesse**

☐ Liikmesriikide pädevad asutused on jõudnud üksmeelele menetluste ühte liikmesriiki koondamises

☐ Muud põhjused (täpsustage):

G osa Lisateave ja taotlused (kui see on asjakohane)

1. Kui see on asjakohane, esitage teave varasema Euroopa vahistamismääruse, Euroopa uurimismääruse või muu abitaotluse kohta:

2. Muu lisateave, kui see on asjakohane:

3. Märkige edastatud isikuandmete töötlemise eritingimused, mida ülevõttev asutus peab järgima (direktiivi (EL) 2016/680 (mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel) artikkel 9 lõige 3):

4. Lisade loetelu:

H OSA Taotluse koostanud asutuse, ja kui see on asjakohane, määratud keskasutuse andmed

1. Taotluse koostanud asutuse nimi:

Esindaja/kontaktpunkti nimi:

Toimiku number:

Aadress:

Telefoninumber: (riigikood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Keel(ed), milles on võimalik üleandva asutusega suhelda:

2. Kui erineb eespool toodust, siis selle isiku (nende isikute) kontaktandmed, kellega lisateabe saamiseks või tõendite edastamiseks vajalike praktiliste korralduste tegemiseks ühendust võtta:

Nimi/ametnimetus/organisatsioon:

Aadress:

E-post:

Kontakttelefoni number:

3. Keskasutus, kui see on asjakohane

Nimi/ametnimetus/organisatsioon:

Aadress:

E-post:

Kontakttelefoni number:

4. Keel(ed), milles on võimalik üleandva asutusega suhelda:

E-allkiri:⁴²

[...]

I OSA **Üleandva riigi selle** õigusasutuse kontaktandmed, **kes taotluse kinnitas** (asjakohasel juhul)

1. Kinnitava asutuse nimi:

Esindaja/kontaktpunkti nimi:

Toimiku number:

.....

Aadress:

Telefoninumber: (riigikood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Keel(ed), milles on võimalik kinnitava asutusega suhelda:

.....

2. Märkige, kes peaks ülevõtva riigi jaoks olema peamine kontaktpunkt:

☐ üleandev asutus

☐ kinnitav asutus

E-allkiri:

[...]

⁴² Kooskõlas peatselt vastu võetava digitaliseerimismääruse artikliga 7.